ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان بوشهر

ظرفیت قانون برنامه ششم و احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (امور تولیدی)

معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منطقه‌ای
تابستان ۱۳۹۷

عنوان	:	ظرفیت‌های قانون برنامه ششم و احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور(امور تولیدی)
تهیه‌شده در	:	معاونت برنامه‌ریزی و توسعه منطقه‌ای
ناظر	:	رضا عوض‌پور
تدوین و گردآوری	:	محمدرضا زارع‌پور
ناشر	:	سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان بوشهر
سال انتشار	:	۱۳۹۷
شماره نشریه	:	۵۲۵

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: بوشهر،میدان امام، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان بوشهر
تلفن: ۳۱۶۰۰۱۰۰ دورنگار: ۳۳۵۵۳۹۷۹ کدپستی: ۷۵۱۶۶۳۳۳۱۷
پست‌الکترونیک: info@bushehr.mporg.ir
وبگاه:bushehr.mporg.ir

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان بوشهر از افراد زیر به خاطر همکاری در تهیه و انتشار نشریه« **ظرفیت‌های قانون برنامه ششم و احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور(امور تولیدی)**» صمیمانه سپاسگزاری می‌کند:

نام و نام خانوادگی	پست سازمانی
علیرضا محمدی باغملایی	معاون آمار و اطلاعات
علی درویشی	معاون هماهنگی برنامه و بودجه
عباس آرامی باغملایی	صاحب نظر
اسماعیل عباسی	کارشناس برنامه‌ریزی
مژگان رشیدپور	رییس گروه امور اقتصادی و سرمایه‌گذاری مشارکت‌های مردمی
حمیده دانشگر	کارشناس برنامه‌ریزی کشوری

پیش‌گفتار

برنامه‌ریزی یک امر منظم، منطقی و مدبرانه است که به روش‌های مختلف در سطوح خرد و کلان به کار می‌رود. در سطح ملی برای پیشرفت و توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور از چنین امری استفاده می‌شود. در چندین دهه گذشته از امر برنامه‌ریزی در سطوح یاد شده استفاده شده و طبق قانون به یک نظام تبدیل شده است. بنابراین نه تنها این امر در قانون برنامه و بودجه مورد توجه قرار گرفته، بلکه در سایر اسناد بالادستی نظام مقدس ج.ا.ایران مورد تاکید بوده و هست. سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسامی ایران، رسیدن به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری کشور در سطح منطقه جنوب غرب آسیا با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده وموثر در روابط بین الملل هدف‌گذاری شده است.

نظام برنامه‌ریزی ناظر بر مجموعه قوانین و مقررات، سازمان‌ها و تشکیلات و روش‌هایی است که به منظور تهیه و تدوین و نحوه اجرا و نظارت و ارزیابی برنامه‌های توسعه کشور طراحی می‌شود.

برنامه ششم توسعه (۱۳۹۶-۱۴۰۰) به عنوان سومین برنامه توسعه خواهد بود که به عنوان سومین برنامه از سند چشم‌انداز ۲۰ ساله مسئولیت بزرگی را برای حرکت در جهت اهداف این سند به عهده‌دار زیرا طی دو برنامه چهارم و پنجم به عنوان گام‌های اول و دوم در سند مذکور، بسیاری از اهداف و برنامه‌های اجرا نشد، از این رو از این برنامه انتظار می‌رود تا بخشی از عقب ماندگی‌های دو برنامه قبلی را جبران نماید. با توجه به وضعیت اقتصادی حاکم بر کشور در شرایط فعلی و مشکلات ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی و بر اساس آخرین تحلیل های به عمل آمده، دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز در افق زمانی تعیین شده تاحدود زیادی دشوار می‌نماید و تحقق آن نیازمند عزم ملی حاکمیت و قوای سه‌گانه

و مشارکت حداکثری نهادهای ملی و مدنی در آحاد جامعه می‌باشد.

گزارش حاضر سعی بر آن دارد که با احصاء و تدوین ظرفیت‌های استانی قانون‌های برنامه ششم توسعه و احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، گامی در جهت توسعه و پیشرفت استان بر دارد، که در نوع خود اقدامی جدید در حوزه برنامه‌ریزی استان است.

در پایان لازم می‌دارم مراتب تشکر و سپاس خود را از تمامی همکاران ذیربط در تهیه و تدوین این کتاب ابزار نمایم.

رضا عوض‌پور

رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی

استان بوشهر

فهرست مطالب

عنوان **صفحه**

پیش‌گفتار ۷

بخش اول-قانون برنامه ششم توسعه کشور ۱۱

فصل اول– کشاورزی و منابع طبیعی ۱۳

فصل دوم– صنعت و معدن ۳۱

فصل سوم– بازرگانی و خدمات ۵۳

فصل چهارم– محیط زیست ۶۳

فصل پنجم– آب و فاضلاب ۷۱

فصل ششم– اشتغال و سرمایه‌گذاری ۷۹

بخش دوم-قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور .. ۹۵

فصل اول– کشاورزی و منابع طبیعی ۹۷

فصل دوم– صنعت و معدن ۱۰۷

فصل سوم– آب و فاضلاب ۱۱۵

جداول پیوست ۱۲۱

بخش اول

قانون برنامه ششم توسعه کشور

فصل اول

کشاورزی و منابع طبیعی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۲ بند پ	مسائل محوری برنامه	موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرحهای (پروژه‌های) مرتبط با آنها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماد. پ: موضوعات خاص بخش پیش‌روی اقتصاد در مورد معدن و صنایع معدنی، کشاورزی، گردشگری، عبوری(ترانزیت) و حمل و نقل ریلی، فناوری نوین، توسعه و کاربست علم و فناوری و انرژی
۲	ماده ۴ بند های ت، ث و ج	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	جهت تأمین حداقل دو و هشت دهم (۲/۸) واحد در صد از رشد هشت در صد (۸٪) اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه بیست و یک و چهاردهم درصد (۲۱٪/۴) در طول سالهای اجرائی برنامه، کلیه دستگاههای اجرائی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به‌عمل آورند. مسؤولیت اجراء بر عهده دولتت می‌باشد: ت- افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها، هنرستان‌ها تا مقطع کارشناسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی با ارائه آموزشهای مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از ظرفیت‌های خدمت زیر پرچم و کاروزی دانشجویان ث- جذب شرکت‌های معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولید کنندگان داخلی به‌منظور افزایش توانمندی،

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۴ بند های ت، ث و ج	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی ج- حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چهارچوب بند(۸۰) سیاست‌های کلی برنامه ششم.
۳	ماده۲۵ بند الف	گسترش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد	الف- به‌منظور مردمی شدن و گسترش سهم بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد و به‌منظور افزایش بهره‌وری و ارتقای سطح کیفی خدمات و مدیریت بهینه هزینه به تمامی دستگاههای اجرائی که عهده‌دار وظایف اجتماعی، فرهنگی و خدماتی هستند (از قبیل واحدهای بهداشتی و درمانی، مراکز بهزیستی و توانبخشی، مراکز آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی و مراکز ارائه‌دهنده خدمات و نهاده‌های کشاورزی و دامپروری) اجازه داده می شود در چهارچوب استانداردهای کیفی خدمات که توسط دستگاه ذی‌ربط تعیین می‌گردد، نسبت به خرید خدمات از بخش خصوصی و تعاونی (به جای تولید خدمات) اقدام نمایند. در اجرای این بند واگذاری مدارس دولتی ممنوع است.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۲۷ بند الف ردیف ۳ و ۴	شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی	دولت موظف است به منظور تحقق سیاست‌های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی وارتقای منزلت اجتماعی روستاییان و جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت‌محور روستاها اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی انجام دهد: الف- اقدامات اقتصادی و بخشی: ۳-کاهش مدت زمان پاسخ به استعلام‌ها و صدور پروانه ساخت بنگاههای اقتصادی روستایی و عشایری از هر کدام از دستگاههای ذی‌ربط، به حداکثر پانزده روز ۴- توسعه حداقل پنجاه و چهار خوشه کسب و کار روستایی، بهره‌برداری و ساخت نود و هشت ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد یک میلیون و نهصد و چهارده هزار فرصت شغلی در روستاها و مناطق عشایری از طریق احداث و توسعه بنگاه های اقتصادی رقابت پذیر و صادرات‌گرا از طریق بخشهای خصوصی و تعاونی
۵	ماده ۳۱	تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی	دولت موظف است برای حصول اهداف بندهای ششم و هفتم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصولات اساسی زراعی، دامی و آبزی به میزان نود و پنج‌در صد(۹۵٪) درپایان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیدات کشاورزی به‌ویژه محصولات دارای مزیت صادراتی، رسیدن به تراز تجاری مثبت، تقویت و تکمیل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را جهت حصول به شاخص‌های کمی به شرح مندرج در جداول ذیل انجام دهد:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۳۱	تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی	الف- توسعه کشاورزی حفاظتی، توسعه کشت نشـــایی، به‌نژادی و به‌زراعی، تولید و تأمین و به‌کارگیری ارقام مقاوم، خوداتکایی در تولید بذر و نهال، افزایش ضـــریب ماشـــینی کردن سالانه حداقل دوازده صدم (۰/۱۲) ا سب بخار در هکتار پ- افزایش تولید محصـــولات راهبردی و تبدیل پانصد هزار هکتار از اراضی شیبدار به باغات ت- فراهم نمودن امکانات مصـــرف بهینه ســـموم، دفع آفـــات نبـــاتی و کودهـــای شـــیمیایی و اســـتفاده بیشـــتر از کود آلی(کمپوســـت) و مبارزه زیســـتی و تدوین ضـــوابط ورود، ســـاخت و ترکیب ســـاخت (فرمولاسیون) کود و سم ث- ســـرمایه‌گذاری مورد نیاز جهت انجام امور تحقیقاتی و نظام نوین ترویج و انتقال فناوری، تقویت شـــرکتهای دانش‌بنیان، اســـتقرار مدیریت دانش و تجهیز مراکز جهادکشاورزی ج- توســـعه کشـــت محصـــولات ســـالم و محصـــولات زیســـتی (ارگانیک)، اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشـــاورزی گســـترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری های گیاهی، مصرف بهینه نهاده‌ها از جمله انواع سم و کود و حمایت از درمانگاههای گیاه‌پزشکی در راستای ارتقای سلامت انسان و جامعه خ- انجام ایمن‌ســـازی (واکســـیناســـیون) دامهای سبک و سنگین و پرداخت یارانه مورد نیاز آنها مطابق قانون بودجه سالانه

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۳۱	تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی	ذ- حمایت از توسعه ظرفیت صادراتی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی مانند کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان و صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیتهای طبیعی، نسبی و رقابتی این صنایع ر- تکمیل زنجیره تولید محصولات کشاورزی از طریق اعطای کمکهای فنی- اعتباری به تشکلهای فراگیر کشاورزی و روستایی (رجوع به جداول ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ صفحه ۱۲۳-۱۲۷)
۶	ماده ۳۲ بند الف و ب	کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی	الف- به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به‌منظور کاهش بار مالی دولت برای تأمین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاستهای تنظیم بازار و تأمین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، شرکت بازرگانی دولتی ایران یا هریک از شرکتهای دولتی مسؤول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالانه عرضه داخلی و تقاضای هر یک از محصولات، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی موضوع بند(۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ بر روی هر یک از دارایی‌های مشمول صدر این بند در چهارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می‌نمایند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۶	ماده ۳۲ بند الف و ب	کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی	ب- دولت مکلف است اقدامات ذیل را به‌عمل آورد: ۱-ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی در لوایح بودجه سالانه و پیش‌بینی اعتبار به‌صورت صددرصد(٪۱۰۰) تخصیص یافته درطول اجرای قانون برنامه ۲-اصلاح و بهبود خاک کشاورزی و افزایش کربن (ماده آلی) خاک به میزان سالانه پانصدهزار هکتار ۳-ارائه کمکهای فنی و اعتباری برای نوسازی باغهای فرسوده کشور ۴- اختصاص معادل ریالی ده‌در صد(٪۱۰) ورودی سالانه صندوق توسعه ملی نزد بانک عامل مطابق ضوابط صندوق جهت پرداخت تسهیلات به متقاضیان غیردولتی سرمایه‌گذار بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی این بخش، محیط زیست مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی و احداث بندهای انحرافی و سدهای کوچک مطابق بند (۱۰-۴) سیاست‌های کلی برنامه ششم و در چهارچوب اساسنامه صندوق توسعه ملی.
۷	ماده ۳۳	متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی	دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به‌منظور متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش‌افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۷	ماده ۳۳	ممنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی	الف- ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع‌تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره ب- تخصیص حداقل بیست‌درصد(۲۰٪) منابع صندوق های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش پ- ایجاد خوشه‌های صادراتی، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق‌های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی تبصره- دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به‌عنوان مشوق‌های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید. وزارت جهادکشاورزی مقررات تعیین کالا های مشمول این بند و پرداخت مابه‌التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند. ث- پوشش بیمه اجباری کلیه دامها در مقابل بیماری‌های مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل پنجاه‌درصد(۵۰٪) سهم بیمه‌گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون‌های آلوده پس از پیش‌بینی در بودجه سنواتی خ- بخشودگی سود و کارمزد و جریمه وامهای دریافتی کشاورزان خسارت‌دیده از حوادث غیرمترقبه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگروهی متشکل از جهاد کشاورزی، بانک مربوطه و فرمانداری شهرستان

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۷	ماده ۳۳	متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی	د- تولید و پخش برنامه‌های آموز شی، ترویجی، مدیریت مصرف آب، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و فرآوری تولیدات، حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی کشور، بهره‌وری و انتقال یافته‌های علمی به بهره‌برداران، به سفارش و تأمین مالی وزارت جهاد کشاورزی توسط سازمان صدا و سیما ذ- اختصاص حداقل پانزده درصد (۱۵٪) از متوسط تسهیلات اعطایی بانکهای عامل غیرتخصصی کشور به بخش کشاورزی
۸	ماده ۳۵ بند الف	مقابله با بحران کم‌آبی	دولت مکلف است به‌منظور مقابله با بحران کم‌آبی، رهاسازی حقآبه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل‌بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره وری و جبران تراز آب، به‌میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به‌عمل آورد: الف- افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت مح صولات دارای مزیت ن سبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه ب- توسعه روشهای آبیاری نوین، اجرای عملیات آب و خاک(سازه‌ای و غیرسازه‌ای)، توسعه آب‌بندها و سامانه(سیستم)های سطوح آبگیر حداقل به میزان ششصد هزار هکتار در سال تبصره- برای توسعه روشهای آبیاری نوین حداقل هشتادوپنج‌درصد(۸۵٪) هزینه‌ها به‌عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و پرداخت می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۸	ماده ۳۵ بند الف	مقابله با بحران کم‌آبی	پ- حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل شده و بازچرخانی پسابها، مدیریت آبهای نامتعارف و مدیریت آب مجازی ت- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت ث- احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه پنج‌درصد(۵٪) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات ج- ایجاد زیر ساخت مورد نیاز برای پرورش دویست‌هزارتن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت‌های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور چ- برق‌دار کردن چاههای کشاورزی دارای پروانه بهره‌برداری تبصره -منابع مورد نیاز اجرای این بند از محل صرفه‌جویی در مصرف سوختهای فسیلی موضوع ماده(۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ تأمین می‌گردد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۸	ماده ۳۵ بند الف	مقابله با بحران کم‌آبی	ح- نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوه اداره‌شده بر روی چاه‌های دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان اجرای قانون برنامه خ- استفاده از آب استحصالی سدها، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز محل استقرار سد د- تأمین حقابه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احداثی بر روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها ذ- تغییر ساختار مصرف آب شرکت‌های فولادی، آلیاژی و معدنی و اصلاح سامانه(سیستم) خنک‌کنندگی و شست‌وشوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه ر- دولت موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف نموده و در طی سالهای اجرای این قانون به مورد اجراء گذارد. وزارت نیرو موظف است تخصیص آب را مطابق طرح الگوی کشت در اختیار کشاورزان قرار دهد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
م	ماده ۳۸	حفاظت از محیط زیست	ح- احیاء، توسعه و غنی‌سازی جنگلها در سطح هشتصد و پانزده هزار هکتار خ- اجرای عملیات آبخیزداری و حفاظت از خاک و آبخوان حداقل درسطح دهمیلیون هکتار د- بیابان‌زدایی وکنترل کانون‌های بحرانی آن حداقل درسطح یک‌میلیون و یکصد و چهل هزار هکتار ذ- تهیه نقشه های حدنگاری(کاداستر) منابع‌طبیعی حداقل یکصد و چهارده میلیون هکتار و اراضی کشاورزی حداقل بیست میلیون هکتار با رعایت قانون حدنگار(کاداستر) ر- ارتقای پوشش صددر صد(۱۰۰٪) حفاظت از جنگل‌ها، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست‌محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضریب حفاظت از جنگل‌ها و مراتع کشور به‌منظور پایداری جنگلها و همچنین تعادل‌بخشی دام و مراتع سالانه حداقل ده‌درصد(۱۰٪) ژ- احیای رویشگاههای مرتعی و توسعه و فرآوری گیاهان دارویی به میزان حداقل نه میلیون و ششصدهزار هکتار و افزایش حداقل یکصدهزار هکتار به سطح زیر کشت گیاهان دارویی به‌نحوی که در پایان اجرای قانون برنامه به دویست و پنجاه‌هزار (۲۵۰،۰۰۰) هکتار برسد. ماده ۳۸ -دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط‌زیست به‌عمل آورد: ج- تهیه و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری دستگاههای اجرائی، نظامی(در زمان صلح) و انتظامی.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۰	ماده ۴۳	جبران خسارت بخش کشاورزی از بهره‌برداری معادن و فعالیت‌های صنایع معدنی	خسارت‌هایی به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی آنها برسد، علاوه بر عوارض آلایندگی، با تصویب شورای معادن استان تا یک‌در صد(۱٪) فروش آنها، پس از واریز به خزانه معین استان نزد خزانه‌داری کل کشور به‌جبران خسارت‌های مذکور و درصورت وارد شدن آسیبهای عمومی، به فعالیت‌های بهداشتی، درمانی و عمرانی مورد نیاز منطقه درگیر اختصاص می‌یابد. تبصره- شورای معادن استان موظف است اصلاح فناوری آلاینده و به‌روزآوری آنها را پیگیری کند.
۱۱	ماده ۶۴ بندهای ث و ج	تحقق اقتصاد دانش‌بنیان	به‌منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور: ث- تمامی دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند به‌منظور شناساندن و تکریم مفاخر و مشاهیر ایران و حمایت از نخبگان علمی، فرهنگی و هنری کشور و تکریم پیشکسوتان حوزه‌های مذکور و بهره‌گیری از توان و ظرفیت آنان برای توسعه کشور، طی مدت یک‌سال، برنامه‌های عملیاتی خود را منطبق با سند راهبردی کشور در امور نخبگان، با هماهنگی بنیاد ملی نخبگان تهیه کرده و از سال دوم اجرای قانون برنامه به مرحله اجراء درآور ند. بنیاد ملی نخبگان مکلف است گزارش سالانه عملکرد این بند را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۱	ماده ۶۴	تحقق اقتصاد دانش‌بنیان	ج- دولت مجاز است به‌منظور پشتازی در اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکتهای دانش‌بنیان مطابق قانون بودجه سنواتی نسبت به حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک در صد (۵۱٪) از هزینه‌های آن‌را کارفرما و یا بهره‌بردار تأمین و تعهد کرده باشد، اقدام نماید.
۱۳	ماده ۷۱	بسته های تشویقی برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان به جذب نیروی کار جوان	برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان، چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم بیمه کارفرما برای مدت دوسال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند. تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل شیوه معرفی، زمینه‌های کاری اولویت‌دار و نحوه تأمین هزینه به پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۴	ماده ۹۶	تکالیف جهاد کشاورزی به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی	وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور احداث و توسعه اماکن و فضاهای ورزشی، اراضی ملی غیرکشاورزی خارج از حریم شهرها و محدوده روستاها به استثنای اراضی واقع در مناطق چهارگانه محیطزیست را که مورد نیاز بخش غیردولتی است با تأیید وزارت ورزش و جوانان به قیمت ارزش معاملاتی اعلام شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت تشریفاتت قانونی به بخش غیردولتی و تعاونی با اولویت تعاونی های ایثارگران واگذار نماید. تغییر کاربری این اراضی ممنوع است. منابع حاصل از اجرای این حکم به خزانه واریز می‌گردد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۵	ماده ۱۱۳ بند پ ردیف ۳	واگذاری زمین برای انتقال زندان به خارج از شهر	به‌منظور افزایش دقت و سرعت در ارائه خدمات قضائی، تحقق عدالت قضائی و احیای حقوق عامه، ارتقای کیفیت و کاهش اطاله دادرسی و ایجاد فرصت برابر برای دسترسی آحاد مردم به خدمات قضائی و کاهش ورودی پرونده‌ها و پیشگیری از وقوع جرم و دعاوی و اصلاح مجرمان و کاهش جمعیت کیفری: پ- سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مکلف است در راستای اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم، موضوع بهبود بخشیدن به وضعیت زندان‌ها و بازداشتگاهها،اقدامات لازم برای تسریع در انتقال بیست زندان داخل محدوده شهرها با اولویت کلان شهرها به خارج از شهرها را از طرق زیر انجام دهد: ۳-وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور) و سازمان امور اراضی مکلفند نسبت به واگذاری زمین رایگان با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به سازمان زندان‌ها برای احداث زندان‌های مذکور اقدام نمایند. همچنین کلیه دستگاههای اجرائی مکلفند حسب مورد همکاری لازم را در صدور مجوزهای قانونی و ایجاد و تأمین تأسیسات زیربنایی مورد نیاز (اعم از آب، برق، گاز، تلفن، کابل نوری و مسیرهای دسترسی) در این طرحها، به‌عمل آورند.

فصل دوم

صنعت و معدن

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۲ بند پ	مسائل محوری برنامه	مو ضوعات زیر م سائل محوری برنامه ا ست. دو لت موظف اســـت طرح‌های (پروژه های) مرتبط با آنها و همچنین مصـــوبات ســـتاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماد. پ: مو ضوعات خاص بخش پیش‌روی اقتصاد در مورد معدن و صـــنایع معدنی، کشـــاورزی، گردشـــگری، عبوری(ترانزیت) و حمل و نقل ریلی، فناوری نوین، تو سعه و کاربست علم و فناوری و انرژی
۲	ماده ۴ بندهای ت ، ث و ج	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	جهت تأمین حداقل دو و هشـــت دهم (۲/۸) واحد درصد از رشد هشت درصد (۸٪) اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط ســـالانه بیســـت و یک و چهاردهم درصـــد (۲۱٪/۴) در طول ســـال های اجرائی برنامه، کلیه دستگاههای اجرائی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به‌عمل آورند. مســـؤولیت اجراء بر عهده دولت می‌باشد: ت- افزایش مهارت و تخ صص نیروی کار به ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها، هنرستان‌ها تا مقطع کار شنا سی دان شگاهها و مؤ سسات آموزش عالی با ارائه آموزشـــهای م هارتی، تخصـــصـــی و فنی و حرفه‌ای با اســـتفاده از ظرفیت های خد مت زیر پرچم و کارورزی دانشجویان ث- جذب شرکتهای معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل م ستقیم و با اولو یت مشـــارکت با ســـر ما یه گذاران و تولیدکنندگان داخلی به‌منظور افزایش .

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۴ بندهای ت ، ث و ج	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی براساس عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی ج- حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش افزوده مثبت در چهارچوب بند(۸۰) سیاست‌های کلی برنامه ششم.
۳	ماده ۶ بند ب ردیف‌های ۲ و ۳	جگونگی توزیع حق آلایندگی	به‌منظور تحقق صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان اجرای قانون برنامه ششم: ب- عوارض موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و بندهای آن و نیز عوارض آلایندگی موضوع تبصره (۱) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره‌گذاری خودروها به‌شرح زیر در مورد بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده مذکور توسط سازمان امور مالیاتی کشور توزیع می‌گردد: ۲- عوارض موضوع بندهای (ب)، (ج) و (د) ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده و همچنین عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی موضوع قانون مذکور و عوارض شماره‌گذاری خودروهای موضوع بند (ج) ماده (۴۳) قانون مذکور به حساب تمرکز وجوه به‌نام سازمان امور مالیاتی کشور نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۶ بند ب ردیف‌های ۲ و ۳	چگونگی توزیع حق آلایندگی	وجوه مذکور حداکثر تا پانزدهم ماه بعد به نسبت دوازده‌درصد(۱۲٪) سهم کلانشهرها، پنجاه‌و سه‌در صد(۵۳٪) سایر شهرها ع شایری براساس شاخصهایی که به موجب دستورالعملی که توسط سازمان و وزارت کشور ابلاغ می‌شود، محا سبه و بین تمام شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و مناطق عشایری توزیع می‌گردد. سهم روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری، به حساب فرمانداری شهرستان مربوطه واریز خواهد شد تا حسب مقررات و مصوبات کمیته‌های برنامه‌ریزی شهرستان صرف امور عمران و آبادانی همان رو ستاها و مناطق ع شایری شود. همچنین سی‌درصد(۳۰٪) عوارض ارزش افزوده موضوع این جزء دریافتی از واحدهای تولیدی مستقر در شهرکها و نواحی صنعتی شهرستان‌ها برای تأمین زیرساخت‌ها و ارائه خدمات در آنها و تکمیل طرحهای (پروژه‌های) نیمه‌تمام شهرکها و نواحی صنعتی استان، در اختیار شرکت شهرکهای صنعتی ا ستان قرار می‌گیرد. این سهم از مبلغ مربوط به شهرهای ا ستان به نسبت کسر می‌گردد. تب صره- پنج‌در صد(۵٪) از مبلغ مو ضوع سهم سی‌در صد (۳۰٪) شهرکهای ا ستان جهت ارائه خدمات مربوطه در همان شهرکها در اختیار شرکتهای خدماتی موضوع قانون نحوه واگذاری، مالکیت و اداره امور شهرکهای صنعتی م صوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ قرار می‌گیرد. شرکت شهرکهای صنعتی و نواحی صنعتی غیردولتی نیز م شمول این حکم هستند. در طول برنامه ششم جزء (۲) بند (ب) این ماده در بخش مغایرت بر تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۳۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده حاکم است.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۶ بند ب ردیف‌های ۲ و ۳	چگونگی توزیع حق آلایندگی	۳- عوارض‌آلایندگی واحدهای تولیدی موضوع تبصره(۱) ماده(۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری ها، دهیاری ها و فرمانداری‌ها (برای روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهر ستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی(پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاست‌های اعلامی سازمان به نسبت تأثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از رئیس سازمان استان و فرمانداران شهرستان‌های ذی‌ربط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود. تبصره- در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضای کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان، رؤسای سازمان استان‌های ذی‌ربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استان های مربوطه براساس سیاست‌های اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۲۷ بند الف ردیف‌های ۳ و ۴	شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی وارتقای منزلت اجتماعی روستاییان	دو لت موظف اســـت به منظور تحقق ســـیاســـت‌های کلی برنامه و اقتصـــاد مقاومتی، شـــناســـایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روســـتایی وارتقای منزلت اجتماعی روســـتاییان و جایگاه روســـتاها در اقتصـــاد ملی و ایجاد بســـتر لازم برای شـــکوفایی و پیشـــرفت عدالت‌محور روستاها اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی انجام دهد: الف- اقدامات اقتصادی و بخشی: ۳- کاهش مدت زمان پاسخ به استعلام‌ها و صدور پروانه ساخت بنگاههای اقتصادی روســـ تایی و عشـــایری از هر کدام از دستگاههای ذی‌ربط، به حداکثر پانزده روز ۴- توســـعه حداقل پنجاه و چهار خوشـــه کســـب و کار روســـتایی، بهره‌برداری و ساخت نود و هشت ناحیه صنعتی روستایی و ایجاد یک میلیون و نهصـــد و چهارده هزار فر صت شغلی در رو ستاها و مناطق عشـــایری از طریق ا حداث و توســـعه بن گاه های اقتصـــادی ر قا بت پذیر و صادرات‌گرا از طریق بخشهای خصوصی و تعاونی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۳۱ بند ذ	حمایت از توسعه ظرفیت صادراتی صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	ماده ۳۱ -دولت موظف ا ست برای ح صول اهداف بندهای ش شم و هفتم سیا ست‌های کلی اقت صاد مقاومتی در جهت تأمین امنیت غذایی و نیل به خودکفایی در محصـولات اساسی زراعی، دامی و آبزی به میزان نود و پنج‌درصد(٪۹۵) درپایان اجرای قانون برنامه و افزایش تولیـدات کشـاورزی بـه‌ویژه مح صولات دارای مزیت صادراتی، ر سیدن به تراز ت جاری مث بت، تقو یت و تکم یل زنجیره‌های تولید و توسعه صادرات و ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی اقدامات زیر را انجام دهد: ذ- حمایت از توسـعه ظرفیت صـادراتی صـنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشـاورزی مانند کارخانجات خوراک دام، طیور و آبزیان و صنایع بسته‌بندی محصولات کشاورزی با توجه به مزیتهای طبیعی، نسـبی و رقابتی این صنایع
۶	ماده ۳۵ بند ذ	مقابله با بحران کم‌آبی	دولت مکلف اسـت به‌منظور مقابله با بحران کم‌آبی، رها سازی حقآبه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سـرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشـاورزی، تعادل‌بخشـی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره وری و جبران تراز آب، به‌میزانی که در سـال پا یانی اجرای قانون بر نا مه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به‌عمل آورد: ذ- تغییر سـاختار مصـرف آب شـرکتهای فولادی، آ لیـاژی و معـد نی و اصـلاح سـا ما نه(سـیسـتم) خ نک‌کـ ندگی و شست‌و شوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۷	ماده ۳۶بند الف	تاسیس آب شیرین‌کن‌های مورد نیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان	الف- دولت مکلف است اقدامات لازم را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در جهت اصلاح نظام بهره‌برداری آب آشامیدنی، بهره‌وری استحصال و بهره‌وری مصرف آن‌را حداقل معادل سی‌درصد(٪۳۰) ارتقاء دهد و نیز حداقل سی‌درصد(٪۳۰) آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور را ازطریق شیرین کردن آب دریا تا پایان اجرای قانون برنامه تأمین نماید. تبصره- وزارت نیرو موظف است تا پایان اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل معادل هفتاددرصد(٪۷۰) آب‌شیرین‌کن‌های مورد نیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان را از جمله از طریق خرید تضمینی آب شیرین‌شده و نیز مدیریت هوشمند و تجمیع خرید آب‌شیرین‌کن از طریق انتقال فناوری به داخل انجام دهد. مدیریت انتقال فناوری از طریق جهاد دانشگاهی، دانشگاهها و مراکز پژوهشی و شرکتهای دانش‌بنیان انجام می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۸	ماده ۳۸	حفاظت از محیط‌زیست	دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط‌زیست به‌عمل آورد: چ- تکمیل و اجرای تأسیسات جمع‌آوری، تصفیه، بازچرخانی و مدیریت پساب و فاضلاب در شهرها و شهرکهای صنعتی و خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلایندگی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی تولید می‌نمایند از طریق عقد قرارداد فروش و یا پیش‌فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرحهای توسعه آتی تبصره- دولت مجاز است از طریق تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا عقد قرارداد با آنان نسبت به موارد این بند اقدام نماید. ش- اعطای تسهیلات و پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سالانه جهت از رده خارج کردن سالانه ده‌درصد(٪۱۰) از موتورسیکلت‌های بنزینی و جایگزینی با موتورسیکلت‌های برقی ف-۱- هرگونه بهره‌برداری چوبی از درختان جنگلهای کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه، ممنوع می‌باشد. دولت در ارتباط با قراردادهای طرح‌های جنگل‌داری مذکور که مدت اجرای آن به اتمام می‌رسد، مجاز به تمدید قرارداد نمی‌باشد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۸	ماده ۳۸	حفاظت از محیط‌زیست	تبصره- بهره‌برداری چوبی در طرحهای جنگلداری طی سالهای اول تا سوم اجرای قانون برنامه توسعه صرفاً از درختان شکسته، افتاده و ریشه‌کن در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود. ۳- به‌منظور تحقق بند(۱) دولت مکلف است با اختصاص ردیف اعتباری مستقلی نسبت به پیش‌بینی اعتبارات و امکانات در بود جه های سنواتی جهت ارتقاء پوشش کامل و مؤثر حفاظت از جنگلهای کشور، مهار عوامل ناپایداری، جلوگیری از تغییر کاربری، تجاوز و تصرف، مبارزه با قاچاق چوب، استقرار مدیریت پایدار جنگل و اجرای تعهدات اقدام نماید. تبصره- دولت مکلف است تسهیلات لازم را جهت توسعه زراعت چوب و واردات مواد اولیه صنایع مرتبط با چوب(سلولزی) در اختیار صاحبان صنایع و کشاورزان طرف قرارداد آنان قرار دهد.
۹	ماده ۴۳	حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سالهای اجرای قانون برنامه: الف- شورای معادن در هر استان با ترکیب، وظایف و اختیارات زیر تشکیل دهد:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۹	ماده ۴۳	حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	۱- ترکیب شورا: -استاندار به‌عنوان رئیس شورا (غیرقابل تفویض) - معاون امور عمرانی استاندار -رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت(دبیرشورا) -رئیس سازمان استان -رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی استان(بدون حق رأی) -رئیس اتاق تعاون استان(بدون حق رأی) -یک‌نفر از قضات با معرفی رئیس قوه قضائیه(بدون حق رأی) -دونفر از اعضای نظام مهندسی معدن استان با انتخاب هیأت‌رئیسه نظام مهندسی معدن استان(بدون حق رأی) -مدیرکل حفاظت محیط زیست استان -مدیرکل منابع‌طبیعی استان -رئیس سازمان جهادکشاورزی استان -فرمانده نیروی انتظامی استان(بدون حق رأی) -دونفر از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی با رأی مجلس (به‌عنوان ناظر) ۴- حسابهای بانکی و گردش مالی خرید و فروش معادن با رعایت ضوابط قانونی، باید در استان‌های محل ذخایر معدنی انجام پذیرد و دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استان‌های مذکور مستقر می‌شود و حوزه مالیاتی آنها در همان استان‌ها تعیین می شود و شورای معادن استان موظف است بر اجرای این جزء نظارت کند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۹	ماده ۴۳	حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	تبصره- درمورد معادن درمالکیت دولت، رعایت ماده (۳۹) قانون محاسبات عمومی کشور الزامی است. ۵- در مواردی که به دلیل بهره‌برداری از معادن و فعالیت‌های صنایع معدنی، خسارت‌هایی به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی آنها برسد، علاوه بر عوارض آلایندگی، با تصویب شورای معادن استان تا یک‌در صد(۱٪) فروش آنها، پس از واریز به خزانه معین استان نزد خزانه‌داری کل کشور به‌جبران خسارت‌های مذکور و درصورت وارد شدن آسیبهای عمومی، به فعالیت‌های بهداشتی، درمانی و عمرانی مورد نیاز منطقه درگیر اختصاص می‌یابد. تبصره- شورای معادن استان موظف است اصلاح فناوری آلاینده و به‌روزآوری آنها را پیگیری کند. ب- سازمان‌های توسعه‌ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران(ایدرو) و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و نهاد های عمومی غیردولتی با رعایت سیاست‌های کلی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۹	ماده ۴۳	حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ مکلفند نسبت به سرمایه‌گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند. پ- درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی(با رعایت ماده(۱۴) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳) حق انتفاع پروانه بهره‌برداری (دولتی)، عواید حاصل از ماده(۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ و عواید حاصل از تبصره‌های(۲) و(۳) ماده(۶) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳ و اصلاحات و الحاقات بعدی را به‌حساب ویژه‌ای که بدین‌منظور نزد خزانه‌داری کل کشور تعیین می‌شود، واریز نماید تا در قالب قانون بودجه سنواتی در امور ذیل صرف کند و این اعتبار صددرصد(٪۱۰۰) تخصیص یافته تلقی می شود و هرگونه هزینه دیگر مشمول تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می‌باشد: ۱- تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای معادن و زیرساخت‌های عمومی صنایع معدنی ۲- اجرای تبصره(۶) ماده(۱۴) قانون معادن(با اولویت مناطق مجاور درگیر محدوده معدنی) و مواد(۲۵) و(۳۱) قانون معادن و ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۳- تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
م	ماده ۴۳	حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	۴- تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور ت- جذب مشارکت بخش خصوصی در طرحهای سازمان‌های توسعه‌ای و در آن صورت سهم آورده سازمان‌های توسعه‌ای و تفاوت قیمت ارزش دارایی متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آنها، ناشی از تجدید ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود. ث- به‌منظور حفظ سرمایه های ملی و بهره‌برداری مناسب از شبکه راههای کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیروی انتظامی مکلفند طبق قوانین، اقدامات لازم را برای رعایت وزن مجاز در حمل بار جاده‌ای به‌عمل آورند.

دیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۰	ماده ۴۴ بند الف	افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی	الف- دولت مکلف است به منظور افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی «مصرف انرژی برای واحد تولید» در طول اجرای قانون برنامه اقدامات زیر را انجام دهد: ۳- برای جلب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه‌ریزی و اجراء کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به صد میلیون تن افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوراک مورد نیاز برای واحدهای مجتمع های تولیدی که پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میسر است و مشکلات زیست‌محیطی ندارند، با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد. حکم اجزای (۲) و (۳) بند (الف) این ماده در طول اجرای برنامه بر بند (ی) ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است. احکام این ماده درطول اجرای قانون برنامه بر ماده (۱) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۱	ماده ۴۶ بند الف	رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع	به‌منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاههای اجرائی ذی‌ربط به‌شرح زیر اقدام می‌کنند: الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت شش‌ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، فهرست اولویت‌های صنعتی(با اولویت صنایع‌معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل‌بخشی منطقه‌ای به‌تصویب هیأت‌وزیران برساند.
۱۲	ماده ۴۷	اولویت واگذاری طرحهای درشرایط برابر به پیمانکاران بومی	کلیه دستگاههای اجرائی از جمله وزارتخانه‌های نفت و نیرو و سازمان انرژی اتمی و بنگاه‌های اقتصادی نهاد های عمومی غیردولتی مکلفند درطول اجرای قانون برنامه، در طرحهای(پروژه‌های) خود و درشرایط برابر به پیمانکاران بومی واجد شرایط استانی اولویت دهند و در قرارداد با کلیه شرکتها و پیمانکاران، اولویت با به‌کارگیری نیروهای بومی استانی (درشرایط برابر از نظر علمی و تجربی و با اولویت محل سکونت نزدیک‌تر) را درج و بر حسن اجرای آن نظارت کنند. به‌منظور مقاوم سازی ساختمان‌ها و اصلاح الگوی مصرف به ویژه مصرف انرژی در بخش ساختمان و مسکن اقدامات زیر انجام گردد:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۳	ماده ۶۰، بند پ	مقاوم‌سازی ساختمان‌ها و اصلاح الگوی مصرف	پ- به منظور انجام مطالعات لازم برای کاهش خطرپذیری در برابر زلزله: ۱- شبکه ایستگاههای شتاب‌نگاری و زلزله‌نگاری و پیش‌نشانگرهای زلزله توسعه یابد. ۲- در طی اجرای قانون برنامه استانداردسازی مصالح و روشهای مقاوم‌سازی ساختمانی، به‌صورت کامل محقق و از تولیدکنندگان و ارائه‌کنندگان مصالح و روشهای مذکور حمایت شود.
۱۴	ماده ۶۴، بندهای پ و ج	افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال	به‌منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور: پ- کلیه شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای وابسته و تابعه به‌استثنای صندوق‌های بیمه و بازنشستگی موظفند به‌منظور حمایت از پژوهش‌های مسأله‌محور و تجاری‌سازی پژوهش و نوآوری، در اجرای سیاست‌های کلی برنامه ششم معادل حداقل سه‌درصد(۳٪) از سود قابل تقسیم سال قبل خود را برای مصرف در امور تحقیقاتی و توسعه فناوری در بودجه سالانه، زیر نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری منظور نمایند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۴	ماده ۶۴ بندهای پ و ج	افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال	تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد سازمان و با همکاری دستگاههای اجرائی ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. ج- دولت مجاز است به‌منظور پشتیبانی در اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکتهای دانش‌بنیان مطابق قانون بودجه سنواتی نسبت به حمایت مالی از پژوهش های تقاضامحور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) از هزینه های آن‌را کارفرما و یا بهره‌بردار تأمین و تعهد کرده باشد، اقدام نماید.
۱۵	ماده ۶۵ بند الف	حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	الف- دولت مکلف است به‌منظور افزایش درون‌زایی اقتصاد با رعایت قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی از تأسیس شرکتهای دانش‌بنیان در داخل کشور با مشارکت شرکتهای خارجی صاحب صلاحیت و دارای دانش برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در حوزه‌های انرژی شامل بالادستی و پایین‌دستی نفت و گاز و تبدیل نیروگاهی و اعطای تسهیلات لازم در این زمینه در قالب قوانین بودجه سنواتی حمایت نماید.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۵	ماده ۶۵ بند الف	حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	تبصره- شرکتهایی که تحت عنوان انتقال فناوری با طرف ایرانی قرارداد منعقد می‌نمایند باید شرکتی دانش‌بنیان با حداقل پنجاه‌ویک(۵۱٪) سهم متخصصان و سرمایه‌گذاران ایرانی در داخل کشور برای این منظور به ثبت برسانند تا از طریق رشد فناوری در گذر تغییرات زمان، بومی گردد.
۱۶	ماده ۷۱	ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان	برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان، چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم بیمه کارفرما برای مدت دوسال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند. تبصره- آیین نامه اجرائی این ماده شامل شیوه معرفی، زمینه‌های کاری اولویت‌دار و نحوه تأمین هزینه به پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۷	ماده ۷۴ بند ذ	تکمیل، تجهیز، ارتقاء خدمات مراکز بهداشتی و درمانی در راستای مسؤولیت اجتماعی شرکتهای معدنی بزرگ دولتی	ذ- وزارت نفت در مناطق نفت‌خیز و گازخیز و شرکتهای معدنی بزرگ دولتی در مناطق معدنی محل استقرار خود در راستای مسؤولیت اجتماعی خود و جبران پیامدهای تهدیدکننده سلامت در آن مناطق نسبت به تکمیل، تجهیز، ارتقاء خدمات مراکز بهداشتی و درمانی خود اقدام نمایند و به خدمت‌رسانی به عموم مردم منطقه در چهارچوب نظام سطح‌بندی خدمات با رعایت احکام ماده (۷۰) این قانون بر مبنای تعرفه‌های مصوب دولت در مراکز دولتی اقدام کنند. تبصره- رعایت جهات شرعی از جمله محرم و نامحرم در اجرای این ماده ضروری است.

فصل سوم

بازرگانی و خدمات

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۲ بند ت	مسائل محوری برنامه	موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرح‌های (پروژه‌های) مرتبط با آنها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید. ت- موضوعات خاص کلان فرابخشی در مورد بهبود محیط کسب و کار، اشتغال، فضای مجازی، بهره‌وری تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور، نظام عادلانه پرداخت و رفع تبعیض، توانمندسازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار)، بیمه‌های اجتماعی و ساماندهی و پایداری صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و پیشگیری و کاهش آسیبهای اجتماعی و اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی- اسلامی
۲	ماده۳۲ بند الف	راهکارهای کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی	الف- به منظور کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی و کاهش نوسان غیرعادی فصلی محصولات کشاورزی و به‌منظور کاهش بار مالی دولت برای تأمین نقدینگی در گردش و هزینه تبعی مورد استفاده در سیاست‌های تنظیم بازار و تأمین ذخایر محصولات راهبردی (استراتژیک)، شرکت بازرگانی دولتی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده۳۲ بند الف	راهکارهای کاهش التهابات بازار کالاهای اساسی کشاورزی	ایران یا هر یک از شرکت‌های دولتی مسؤول تنظیم بازار هر محصول به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی، حسب مورد، براساس برآوردهای ماهانه، فصلی و سالانه عرضه داخلی و تقاضای هر یک از محصولات، نسبت به اتخاذ موقعیت مناسب خرید یا فروش در قراردادهای سلف و ابزارهای مالی موضوع بند(۲۴) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ بر روی هر یک از دارایی‌های مشمول صدر این بند در چهارچوب مقررات بازار سرمایه اقدام می‌نمایند.
۳	ماده ۳۲ بند ب	پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی	ب- دولت مکلف است اقدامات ذیل را به‌عمل آورد: ایجاد ردیف مستقل پرداخت خسارت به بیمه‌گذاران محصولات کشاورزی و صندوق بیمه کشاورزی در لوایح بودجه سالانه و پیش‌بینی اعتبار به‌صورت صددرصد(٪۱۰۰) تخصیص یافته درطول اجرای قانون برنامه.
۴	ماده ۳۳	متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی	دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به‌منظور متنوع‌سازی ابزار های حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش‌افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۳۳	متنوع‌سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی	الف- ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع‌تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطبهای تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره. ب- تخصیص حداقل بیست‌درصد(٪۲۰) منابع صندوق‌های حمایت از بخش کشاورزی جهت تسهیلات برای صادرات این بخش. پ- ایجاد خوشه‌های صادراتی، نشانهای تجاری و اختصاص مشوق‌های صادراتی به صادرات محصولات کشاورزی تبصره- دولت مکلف است مابه‌التفاوت قیمت تولید داخل با قیمت کالای کشاورزی در بازارهای هدف را سالانه به مشوق‌های صادراتی محاسبه و از منابع هدفمندی یارانه‌ها پرداخت نماید. وزارت جهادکشاورزی مقررات تعیین کالاهای مشمول این بند و پرداخت مابه‌التفاوت را تهیه نموده و به تصویب هیأت وزیران می‌رساند. ث- پوشش بیمه اجباری کلیه دامها در مقابل بیماری های مشترک و واگیردار، پرداخت حداقل پنجاه‌درصد(٪۵۰) سهم بیمه‌گر توسط دولت و اجرای برنامه حذف دام در کانون‌های آلوده پس از پیش‌بینی در بودجه سنواتی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۳۳	متنوع سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی	خ- بخشودگی سود و کارمزد و جریمه وامهای دریافتی کشاورزان خسارت‌دیده از حوادث غیرمترقبه و امهال اصل وام آنان به مدت سه سال و تعیین میزان خسارت توسط کارگروهی متشکل از جهاد کشاورزی، بانک مربوطه و فرمانداری شهرستان ذ- اختصاص حداقل پانزده درصد (۱۵٪) از متوسط تسهیلات اعطایی بانکهای عامل غیرتخصصی کشور به بخش کشاورزی.
۵	ماده ۴۳ بند پ	توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سالهای اجرای قانون برنامه: پ- درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی(با رعایت ماده(۱۴) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳) حق انتفاع پروانه بهره‌برداری (دولتی)، عواید حاصل از ماده(۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ و عواید حاصل از تبصره‌های(۲) و(۳) ماده(۶) قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳ و اصلاحات و الحاقات بعدی را به‌حساب ویژه‌ای که بدین‌منظور نزد خزانه‌داری کل کشور تعیین می‌شود، واریز نماید تا در قالب قانون بودجه سنواتی در امور ذیل صرف کند و این اعتبار صددرصد(۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود و هرگونه هزینه دیگر مشمول تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می‌باشد:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۴۳ بند پ	توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی	۱-تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای معادن و زیرساخت‌های عمومی صنایع معدنی ۲-اجرای تبصره(۶) ماده(۱۴) قانون معادن(با اولویت مناطق مجاور درگیر محدوده معدنی) و مواد(۲۵) و(۳۱) قانون معادن و ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۳- تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا ۴-تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور.
۶	ماده ۶۴ بندهای ث و ج	تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال	به‌منظور تحقق اقتصاد دانش‌بنیان، افزایش بهره‌وری، تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال، گسترش همکاری و تعاملات فعال بین‌المللی و افزایش نقش مردم در مدیریت علمی و فناوری کشور: ث- تمامی دستگاههای اجرائی موضوع این قانون موظفند به‌منظور شناساندن و تکریم مفاخر و مشاهیر ایران و حمایت از نخبگان علمی، فرهنگی و هنری کشور و تکریم پیشکسوتان حوزه‌های مذکور و بهره‌گیری از توان و ظرفیت آنان برای توسعه کشور، طی مدت یکسال، برنامه‌های عملیاتی خود را منطبق با سند راهبردی کشور در امور نخبگان، با هماهنگی بنیاد ملی نخبگان تهیه کرده و از سال دوم

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۶	ماده ۶۴ بندهای ث و ج	تنظیم رابطه متقابل تحصیل و اشتغال	اجرای قانون برنامه به مرحله اجراء درآورند. بنیاد ملی نخبگان مکلف است گزارش سالانه عملکرد این بند را به کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. ج- دولت مجاز است به‌منظور پشتازی در اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، برای توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان مطابق قانون بودجه سنواتی نسبت به حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه و یک در صد (۵۱٪) از هزینه‌های آن‌را کارفرما و یا بهره‌بردار تأمین و تعهد کرده باشد، اقدام نماید.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۷	ماده ۷۱	ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان	برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان، چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کاروزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم بیمه کارفرما برای مدت دوسال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند.تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل شیوه معرفی، زمینه‌های کاری اولویت‌دار و نحوه تأمین هزینه به پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
۸	ماده ۱۰۸ بند ب	ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم	به منظور ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم، کنترل مؤثر مرزها و همچنین کاهش تخلفات و حوادث رانندگی اقدامات زیر در طول اجرای قانون برنامه اجراء می‌شود:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۸	ماده ۱۰۸ بند ب	ارتقای نظم و امنیت و توسعه پیشگیری و مقابله با جرائم	ب- به منظور کنترل و مبارزه مؤثر با قاچاق کالا به نیروی انتظامی و گمرک اجازه داده می‌شود نسبت به نصب، راه اندازی و به روزرسانی سامانه‌های کنترل خودرویی بارگنجی (کانتینری)(ایکس‌ری) در مبادی گمرکی، ورودی و خروجی مرزها و ایستگاههای بازرسی و کنترلی ناجا از طریق اشخاص و مؤسسات حقوقی غیردولتی اقدام نمایند. مدیریت و بهره‌برداری از این سامانه‌ها حسب مورد در اختیار نیروی به‌منظور تأمین هزینه‌های مربوط به راه‌اندازی، نگهداری و به‌روزرسانی سامانه‌های کنترلی خودرویی بارگنجی (کانتینری)(ایکس ری) و تجهیزات مربوط به آن صاحبان بار یا خودرو مکلفند به هنگام کنترل و صرفاً در مبادی ورودی و خروجی نسبت به پرداخت تعرفه مربوط اقدام کنند. میزان این تعرفه در بودجه سنواتی تعیین می‌شود.

فصل چهارم

محیط زیست

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۲ بند الف	مسائل محوری برنامه	موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرحهای (پروژه‌های) مرتبط با آنها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید. الف- موضوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط‌زیست
۲	ماده ۶ بند ب	توزیع عوارض آلایندگی	به‌منظور تحقق صرفه‌جویی در هزینه های عمومی، اصلاح نظام درآمدی دولت و همچنین قطع وابستگی بودجه به نفت تا پایان اجرای قانون برنامه ششم: ب- عوارض موضوع ماده (۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و بندهای آن و نیز عوارض آلایندگی موضوع تبصره (۱) ماده مذکور و عوارض ارزش افزوده گاز طبیعی و عوارض شماره‌گذاری خودروها به‌شرح زیر در مورد بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده مذکور توسط سازمان امور مالیاتی کشور توزیع می‌گردد: عوارض‌آلایندگی واحدهای تولیدی موضوع تبصره(۱) ماده(۳۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و فرمانداری‌ها (برای روستاهای فاقد دهیاری و مناطق عشایری) همان شهرستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی(پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاست‌های اعلامی سازمان به نسبت تأثیرگذاری، در کمیته‌ای مرکب از رئیس سازمان استان و فرمانداران شهرستان‌های ذی‌ربط، مدیرکل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۶، بند ب	توزیع عوارض آلایندگی	تبصره- در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضای کمیته توزیع کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده سازمان، رؤسای سازمان استان‌های ذی‌ربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده ادارات کل امور مالیاتی استان‌های مربوطه براساس سیاست‌های اعلامی سازمان اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.
۳	ماده ۳۸	اقدامات دولت جهت حفظ محیط زیست	دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط‌زیست به‌عمل آورد" ب- اجرای برنامه عمل حفاظت، احیاء، مدیریت و بهره‌برداری مناسب از تالاب‌های کشور با مشارکت سایر دستگاه‌های اجرائی و جوامع محلی به‌ویژه در ارتباط با تالاب‌های ثبت شده در کنوانسیون رامسر به‌طوری که تا پایان اجرای قانون برنامه، حداقل بیست‌درصد(٪۲۰) تالاب‌های بحرانی و در معرض تهدید کشور احیاء شوند و ضمن حفاظت و تثبیت، در روند بهبود قرار گیرند. ج- تهیه و اجرای طرح جامع پیشگیری و اطفای حریق در عرصه تحت مدیریت سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری و سازمان حفاظت محیط‌زیست با همکاری دستگاههای اجرائی، نظامی(در زمان صلح) و انتظامی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۳۸	حفاظت از محیط زیست	چ- تکمیل و اجرای تأسیسات جمع‌آوری، تصفیه، بازچرخانی و مدیریت پساب و فاضلاب در شهرها و شهرکهای صنعتی و خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلایندگی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی تولید می‌نمایند از طریق عقد قرارداد فروش و یا پیش‌فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرحهای توسعه آتی تبصره- دولت مجاز است از طریق تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا عقد قرارداد با آنان نسبت به موارد این بند اقدام نماید. ر- ارتقای پوشش صددرصد(۱۰۰٪) حفاظت از جنگلها، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست‌محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضریب حفاظت از جنگلها و مراتع کشور به‌منظور پایداری جنگلها و همچنین تعادل‌بخشی دام و مراتع سالانه حداقل ده‌درصد(۱۰%) ز- اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه، تجهیزات و کاغذ، کاهش مواد جامد زائد و بازیافت آنها در ساختمان‌ها و وسائط نقلیه، در کلیه دستگاههای اجرائی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی در چهارچوب قوانین مربوطه تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند به پیشنهاد مشترک وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد. س- ارائه برنامه جامع مقابله با ریزگردها حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم و اجرای عملی و مؤثر آن از سال دوم اجرای این قانون

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۳۸	حفاظت از محیط زیست	ش- اعطای تسهیلات و پیش‌بینی اعتبار لازم در بودجه سالانه جهت از رده خارج کردن سالانه ده‌درصد(٪۱۰) از موتورسیکلت‌های بنزینی و جایگزینی با موتورسیکلت‌های برقی ص- فراهم‌کردن منابع ارزی و ریالی لازم جهت تبدیل پسماند به کود یا انرژی برای شهرهای مختلف در طول اجرای قانون برنامه با همکاری بخش خصوصی و شهرداری‌ها ف- به‌منظور تحقق بند(۱) دولت مکلف است با اختصاص ردیف اعتباری مستقلی نسبت به پیش‌بینی اعتبارات و امکانات در بودجه‌های سنواتی جهت ارتقاء پوشش کامل و مؤثر حفاظت از جنگلهای کشور، مهار عوامل ناپایداری، جلوگیری از تغییر کاربری، تجاوز و تصرف، مبارزه با قاچاق چوب، استقرار مدیریت پایدار جنگل و اجرای تعهدات اقدام نماید.
۴	ماده ۴۴ بند الف	افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی	الف- دولت مکلف است به منظور افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی «مصرف انرژی برای واحد تولید» در طول اجرای قانون برنامه اقدامات زیر را انجام دهد: برای جلب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه‌ریزی و اجراء کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به صد

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۴۴ بند الف	افزایش ارزش افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی	میلیون تن افزایش یا بد. بدین منظور لازم اســـت خوراک مورد نیـاز برای واحدهای مجتمع‌های تولیدی که پروانه بهره‌برداری از وزارت صـــنعت، معدن و تجارت را دارند و تأمین آب و برق مورد نیاز آنها میســـر اســـت و مشـــکلات زیست‌محیطی ندارند،با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد. احکام این ماده درطول اجرای قانون برنامه بر ماده (۱) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشـــی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است.
۵	ماده ۴۸ بند الف	مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید در میادین نفتی و تأسیسات صنعت نفت	دولت مکلف است: الف- کلیه طرح‌های جمع‌آوری، مهار، کنترل و بهره‌برداری از گازهای همراه تولید و مشـــعل در کلیه میادین نفتی و تأسیســـات صـــنعت نفت را با تعیین نرخ عادلانه خوراک آنها ظرف مدت حداکثر ســـه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شـــدن این قانون از طریق فراخوان به مردم و بخش غیردولتی واگذار نماید به گونه‌ای که تا پایان برنامه حداقل نود درصـــد (۹۰٪) گازهای مشعل مهار و کنترل شده باشد. حکم ماده (۴۸) این قانون بر حکم ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشـــی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است

فصل پنجم

آب و فاضلاب

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۲ بند الف	مسائل محوری برنامه	موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرح‌های (پروژه‌های) مرتبط با آن‌ها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید. الف- موضـــوعات خاص راهبردی در مورد آب و محیط‌زیست
۲	ماده ۳۵	مقابله با بحران کم‌آبی	دولت مکلف است به‌منظور مقابله با بحران کم‌آبی، رهاسازی حقآبه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل‌بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره‌وری و جبران تراز آب، به میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به عمل آورد: الف- افزایش عملکرد در واحد سطح و افزایش بهره‌وری در تولید محصولات کشاورزی با اولویت محصولات دارای مزیت نسبی و ارزش صادراتی بالا و ارقام با نیاز آبی کمتر و سازگار با شوری، مقاوم به خشکی و رعایت الگوی کشت مناسب با منطقه ب- توســعــه روشـــهـای آبیـاری نـویـن، اجـرای عـمـلـیـات آب و خاک(سـازه‌ای و غیرسـازه‌ای)، توسـعه آب‌بندها و سامانه(سیستم)های سطوح آبگیر حداقل به میزان شـشـصـد هزار هکتار در سال

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۳۵	مقابله با بحران کم‌آبی	تبصره- برای توسعه رو شهای آبیاری نوین حداقل هشتادوپنج‌درصد(۸۵٪) هزینه‌ها به‌عنوان کمک بلاعوض توسط دولت در قالب بودجه سالانه تأمین و پرداخت می‌شود. پ- حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل‌شده و بازچرخانی پسابها، مدیریت آبهای نامتعارف و مدیریت آب مجازی ت- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات مورد نیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت ث- احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه پنج‌درصد(۵٪) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت های آبخیزداری و آبخوانداری برای احیای قنوات ج- ایجاد زیرساخت مورد نیاز برای پرورش دویست‌هزارتن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت‌های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۳۵	مقابله با بحران کم‌آبی	چ- برق‌دار کردن چاههای کشاورزی دارای پروانه بهره‌برداری تبصره -منابع مورد نیاز اجرای این بند از محل صرفه‌جویی در مصرف سوختهای فسیلی موضوع ماده(۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ تأمین می‌گردد. ح- نصب کنتور هوشمند و حجمی آب با اعطای تسهیلات از وجوه اداره‌شده بر روی چاههای دارای پروانه بهره‌برداری تا پایان اجرای قانون برنامه خ- استفاده از آب استحصالی سدها، با اولویت تأمین آب شرب مورد نیاز در حوضه آبریز محل استقرار سد د- تأمین حقابه کشاورزان از رودخانه‌ها، چشمه‌ها و قنات‌ها از آب سدهای احداثی بر روی این رودخانه‌ها، قنات‌ها و چشمه‌ها ذ- تغییر ساختار مصرف آب شرکتهای فولادی، آلیاژی و معدنی و اصلاح سامانه(سیستم) خنک‌کنندگی و شست‌وشوی مواد خام تا پایان سال چهارم اجرای قانون برنامه

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۳۵	مقابله با بحران کم‌آبی	ر- دولت موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح الگوی کشت را برای تمامی نقاط کشور تعریف نموده و در طی سالهای اجرای این قانون به مورد اجراء گذارد. وزارت نیرو موظف است تخصیص آب را مطابق طرح الگوی کشت در اختیار کشاورزان قرار دهد.
۳	ماده ۳۶ بند الف	شیرین کردن آب دریا جهت مصارف شرب	الف- دولت مکلف است اقدامات لازم را با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در جهت اصلاح نظام بهره‌برداری آب آشامیدنی، بهره‌وری استحصال و بهره‌وری مصرف آن را حداقل معادل سی‌درصد(٪۳۰) ارتقاء دهد و نیز حداقل سی‌درصد(٪۳۰) آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور را از طریق شیرین کردن آب دریا تا پایان اجرای قانون برنامه تأمین نماید. تبصره- وزارت نیرو موظف است تا پایان اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را جهت تأمین، طراحی و ساخت حداقل معادل هفتاد درصد (٪۷۰) آب شیرین‌کن‌های موردنیاز در شهرهای حوزه خلیج‌فارس و دریای عمان را ازجمله از طریق خرید تضمینی آب شیرین شده و نیز مدیریت هوشمند و تجمیع خرید آب‌شیرین‌کن از طریق انتقال فناوری به داخل انجام دهد. مدیریت انتقال فناوری از طریق جهاد دانشگاهی، دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان انجام می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۳۷	افزایش پوشش شبکه فاضلاب شهری	دولت مکلف است تمهیدات لازم را با استفاده از انواع روش‌ها از جمله سازوکارهای ذیل تا پایان اجرای قانون برنامه، علاوه بر وضع موجود جهت افزایش حداقل بیست‌وپنج درصد(۲۵٪) پوشش شبکه فاضلاب شهری کشور را فراهم نماید. الف- استفاده از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی و سازمان‌های بین‌المللی در ازای واگذاری پساب استحصالی ب- استفاده از منابع حاصل از فروش پساب فاضلاب جهت توسعه و تکمیل طرح‌های فاضلاب شهری با پیش‌بینی منابع و مصارف آن در قانون بودجه سنواتی
۵	ماده ۳۸	حفاظت از محیط‌زیست	دولت موظف است اقدامات زیر را جهت حفاظت از محیط‌زیست به عمل آورد. ب- اجرای برنامه عمل حفاظت، احیاء، مدیریت و بهره‌برداری مناسب از تالاب‌های کشور با مشارکت سایر دستگاه‌های اجرائی و جوامع محلی به‌ویژه در ارتباط با تالاب‌های ثبت‌شده در کنوانسیون رامسر به‌طوری‌که تا پایان اجرای قانون برنامه، حداقل بیست‌درصد(۲۰٪) تالاب‌های بحرانی و در معرض تهدید کشور احیاء شوند و ضمن حفاظت و تثبیت، در روند بهبود قرار گیرند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۳۸	حفاظت از محیط‌زیست	چ- تکمیل و اجرای تأسیسات جمع‌آوری، تصفیه، بازچرخانی و مدیریت پساب و فاضلاب در شهرها و شهرک‌های صنعتی و خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلایندگی بیش از حد مجاز از استانداردهای ملی تولید می‌نمایند از طریق عقد قرارداد فروش و یا پیش‌فروش پساب خروجی تأسیسات موجود و یا طرح‌های توسعه آتی تبصره- دولت مجاز است از طریق تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و یا عقد قرارداد با آنان نسبت به موارد این بند اقدام نماید.

فصل ششم

اشتغال و سرمایه‌گذاری

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۲ بند ت	مسائل محوری برنامه	موضوعات زیر مسائل محوری برنامه است. دولت موظف است طرح‌های (پروژه‌های) مرتبط با آن‌ها و همچنین مصوبات ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی صرفاً در حوزه‌های ذیل‌الذکر را در بودجه سالانه اعمال نماید. ت- مو ضوعات خاص کلان فرابخ شی در مورد بهبود محیط کسب‌وکار، اشتغال، فضای مجازی، بهره‌وری تأمین منابع مالی برای اقتصاد کشور، نظام عادلانه پرداخت و رفع تبعیض، توانمند سازی محرومان و فقرا (با اولویت زنان سرپرست خانوار)، بیمه‌های اجتماعی و ساماندهی و پایداری صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی و پیشگیری و کاهش آ سیب‌های اجتماعی و اجرای سند تحول بنیادین آموزش‌وپرورش، فرهنگ عمومی و سبک زندگی ایرانی- اسلامی
۲	ماده ۴	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	جهت تأمین حداقل دو و هشت‌دهم (۲/۸) واحد درصد از رشد هشت درصد (۸٪) اقتصاد از محل ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین رشد سرمایه‌گذاری به میزان متوسط سالانه بیست‌ویک و چهاردهم درصد (۲۱/۴٪) در طول سال‌های اجرائی برنامه، کلیه دستگاه‌های اجرائی با هماهنگی با دولت اقدامات زیر را به عمل‌آورند. مسؤولیت اجرا بر عهده دولتت می‌باشد:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۴	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	ت- افزایش مهارت و تخصص نیروی کار به‌ویژه فارغ‌التحصیلان دبیرستان‌ها، هنرستان‌ها تا مقطع کارشناسی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با ارائه آموزش‌های مهارتی، تخصصی و فنی و حرفه‌ای با استفاده از ظرفیت‌های خدمت زیر پرچم و کارورزی دانشجویان دولت مکلف است در سه‌ماهه اول هرسال گزارش اجرای این بند را به کمیسیون‌های برنامه‌وبودجه و محاسبات و آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس شورای اسلامی ارائه نماید. ث- جذب شرکت‌های معتبر جهانی و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم و با اولویت مشارکت با سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان داخلی به‌منظور افزایش توانمندی، رقابت‌پذیری و صادرات کالاها و خدمات تولیدی با رفع موانع قانونی و حقوقی بر اساس عزت، حکمت و مصلحت و مشروط به عدم نفوذ فرهنگ غربی ج- حمایت حقوقی، مالی و نهادی لازم برای توسعه دانش و پیشرفت فناورانه و نوآورانه در جهت تجاری‌سازی ایده و دانش در تولید محصول و خدمات با ارزش‌افزوده مثبت در چهارچوب بند(۸۰) سیاست‌های کلی برنامه ششم

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۴	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	چ- تدوین سازوکار لازم و کارآمد برای کاهش فاصله بین نرخ سود تسهیلات و سپرده‌های بانکی باهدف افزایش کارآمدی و رقابت‌پذیری نظام بانکی در جذب و تجهیز منابع و اعطای تسهیلات به‌نحوی‌که در هرسال از برنامه فاصله نرخ سود تسهیلات و سپرده بانکی حداقل ده‌درصد (۱۰٪) نسبت به سال قبل کاهش یابد. ح- توسعه بازار سرمایه با تأکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالایی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی، اصلاح نهادی حاکمیت شرکتی برای شرکت‌های عام و نهادهای مالی خ- جهت‌گیری و سیاست‌های لازم برای ارتقای شفافیت اطلاعات در بازار سرمایه و راه‌اندازی مؤسسات رتبه‌بندی موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی و تأمین مالی بین‌المللی د- اجازه حضور و مشارکت مؤسسات مالی و اعتباری خارجی در ایران در چهارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱/۳/۴

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۴	ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و رشد سرمایه‌گذاری	ذ- اصلاح سیاست‌های ارزی و تجاری و تعرفه‌ای حداکثر تا پایان سال دوم اجرای قانون برنامه با رویکرد ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات ر- دولت مجاز است برای تأمین مالی خارجی طرح‌های اقتصادی بخش غیردولتی که توجیه فنی، اقتصادی آن به تصویب شورای اقتصاد رسیده باشد، تضامین لازم توسط بانک عامل و یا سازمان‌های توسعه‌ای را تضمین نماید. ز- دولت مکلف است به‌منظور نیل به رشد و توسعه اقتصادی بر پایه عدالت نسبت به اعمال سیاست‌های اشتغال‌زایی، مهارت افزایی و ارتقای دانش حرفه‌ای و حمایت از مشاغل کوچک خانگی و دانش‌بنیان مبتنی بر سند ملی کار شایسته که حداکثر تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه با پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اتاق تعاون و سازمان به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید، اقدام نماید. سند مزبور باید مبتنی بر کاهش نرخ بیکاری به میزان حداقل هشت‌دهم در صد (۰/۸٪) سالانه در طول سال‌های اجرای قانون برنامه باشد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۲۷ بند الف ردیف ۳	کاهش مدت‌زمان پاسخ به استعلام‌ها و صدور پروانه ساخت بنگاه‌های اقتصادی روستایی و عشایری	دولت موظف است به‌منظور تحقق سیاست‌های کلی برنامه و اقتصاد مقاومتی، شناسایی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود در نواحی روستایی و ارتقای منزلت اجتماعی روستاییان و جایگاه روستاها در اقتصاد ملی و ایجاد بستر لازم برای شکوفایی و پیشرفت عدالت محور روستاها اقدامات زیر را مطابق قوانین و در قالب بودجه‌های سنواتی انجام دهد: الف- اقدامات اقتصادی و بخشی: ۳-کاهش مدت‌زمان پاسخ به استعلام‌ها و صدور پروانه ساخت بنگاه‌های اقتصادی روستایی و عشایری از هر کدام از دستگاه‌های ذی‌ربط، به حداکثر پانزده روز
۴	ماده ۳۳ بند الف و ذ	حمایت از بخش کشاورزی	دولت مکلف است در اجرای بندهای سوم و ششم سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و به‌منظور متنوع سازی ابزارهای حمایت از بخش کشاورزی، تأمین و تجهیز منابع، توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری، افزایش صادرات محصولات کشاورزی و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۳۳ بند الف و ذ	حمایت از بخش کشاورزی	کشاورزی اقدامات ذیل را به انجام برساند: الف- ایجاد زمینه گسترش و تکمیل زنجیره‌های ارزش، صنایع‌تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی در قطب‌های تولیدی، سردخانه و انبارهای فنی چندمنظوره
۵	ماده ۳۵ بندهای پ، ت، ث و ج	پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی	دولت مکلف است به‌منظور مقابله با بحران کم‌آبی، رهاسازی حقآبه‌های زیست‌محیطی برای پایداری سرزمین، پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی، تعادل‌بخشی به سفره‌های زیرزمینی و ارتقای بهره‌وری و جبران تراز آب، به میزانی که در سال پایانی اجرای قانون برنامه یازده میلیارد مترمکعب شود، اقدامات زیر را به عمل آورد: پ- حمایت از توسعه گلخانه‌ها و انتقال کشت از فضای باز به فضای کنترل‌شده و بازچرخانی پساب‌ها، مدیریت آب‌های نامتعارف و مدیریت آب مجازی ت- طراحی و اجرای الگوی کشت با تأکید بر محصولات راهبردی و ارتقای بهره‌وری آب در چهارچوب سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تأمین منابع و الزامات موردنیاز در قالب بودجه سالانه و اعمال حمایت و مشوق‌های مناسب فقط در چهارچوب الگوی کشت

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۳۵ بندهای پ، ت، ث و ج	پایداری و افزایش تولید در بخش کشاورزی	ث- احیاء، مرمت و لایروبی قنوات به میزان سالانه پنج‌درصد(۵٪) وضع موجود در طول اجرای قانون برنامه با تأکید بر فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوان‌داری برای احیای قنوات ج- ایجاد زیرساخت موردنیاز برای پرورش دویست‌هزارتن ماهی در قفس تا پایان اجرای قانون برنامه و توسعه فعالیت‌های شیلاتی و ایجاد تأسیسات زیربنایی در سواحل کشور.
۶	ماده ۳۷ بند الف	افزایش پوشش شبکه فاضلاب شهری	دولت مکلف است تمهیدات لازم را با استفاده از انواع روش‌ها ازجمله سازوکارهای ذیل تا پایان اجرای قانون برنامه، علاوه بر وضع موجود جهت افزایش حداقل بیست‌وپنج درصد(۲۵٪) پوشش شبکه فاضلاب شهری کشور را فراهم نماید. الف- استفاده از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی داخلی و خارجی و سازمان‌های بین‌المللی در ازای واگذاری پساب استحصالی
۷	ماده ۴۳ بند ب	سرمایه‌گذاری ایدرو و ایمیدرو در معدن و صنایع معدنی	ب- سازمان‌های توسعه‌ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران(ایدرو) و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و نهادهای عمومی غیردولتی با رعایت سیاست‌های کلی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۷	ماده ۴۳ بند ب	سرمایه‌گذاری ایدرو و ایمیدرو در معدن و صنایع معدنی	(۴۴) قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ مکلفند نسبت به سرمایه‌گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند.
۸	ماده ۴۴ بند الف ردیف ۳	افزایش ارزش‌افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش	الف- دولت مکلف است به‌منظور افزایش ارزش‌افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش و کاهش شدت انرژی «مصرف انرژی برای واحد تولید» در طول اجرای قانون برنامه اقدامات زیر را انجام دهد: ۳- برای جلب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی، برای افزایش ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی جدید به نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند که تا آخر اجرای قانون برنامه ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی کشور به صد میلیون تن افزایش یابد. بدین منظور لازم است خوراک موردنیاز برای واحدهای مجتمع‌های تولیدی که پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت رادارند و تأمین آب و برق موردنیاز آن‌ها میسر است و مشکلات زیست‌محیطی ندارند، با هماهنگی وزارت نفت تأمین گردد. احکام این ماده در طول اجرای قانون برنامه بر ماده (۱) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۹	ماده ۴۶ بند الف	رونق تولید، نوسازی صنایع و حمایت هدفمند از صنایع	به‌منظور رونق تولید، نوسازی صنایع، حمایت هدفمند از صنایع دارای اولویت سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و همچنین توسعه صادرات غیرنفتی، دولت و دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به شرح زیر اقدام می‌کنند: الف- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، فهرست اولویت‌های صنعتی(با اولویت صنایع معدنی) را با رعایت ملاحظات آمایش سرزمینی و تعادل‌بخشی منطقه‌ای به تصویب هیأت‌وزیران برساند.
۱۰	ماده ۴۸ بند ت	افزایش توان تولید برق از طریق سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف	دولت مکلف است: ت- از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه نسبت به افزایش توان تولید برق تا بیست‌وپنج هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری مؤسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکت‌های تابعه یا به‌صورت روش‌های متداول سرمایه‌گذاری ازجمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO)و ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT)اقدام نماید. خرید تضمینی برق بر اساس نرخ تعیین‌شده توسط شورای اقتصاد خواهد بود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۰	ماده ۴۸ بند ت	افزایش توان تولید برق از طریق سرمایه‌گذاری بخش‌های مختلف	حکم ماده (۴۸) این قانون بر حکم ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حاکم است.
۱۱	ماده ۵۰	ایجاد و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر و پاک	دولت مکلف است سهم نیروگاه‌های تجدیدپذیر و پاک با اولویت سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی (داخلی و خارجی) با حداکثر استفاده از ظرفیت داخلی را تا پایان اجرای قانون برنامه به حداقل پنج‌درصد(۵۵٪) ظرفیت برق کشور برساند.
۱۲	ماده ۵۱ بند الف	سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی و فرودگاهی	با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در راستای مردمی شدن اقتصاد و گسترش زیرساخت‌های موردنیاز برای خدمات تجاری خارجی و افزایش عبور (ترانزیت) و حل مشکلات حمل‌ونقل: الف- به سازمان بنادر و دریانوردی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران اجازه داده می‌شود با رعایت سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷ و الحاقات بعدی آن نسبت به مشارکت با شرکت‌های معتبر بین‌المللی(داخلی و خارجی)،

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۲	ماده ۵۱ بند الف	سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی و فرودگاهی	برای تشکیل شرکت‌هایی جهت سرمایه‌گذاری و بهره‌برداری از بنادر اصلی با کارکرد بین‌المللی و فرودگاهی به‌استثنای خدمات کمک ناوبری و نشست‌وبرخاست هواپیما اقدام نماید. سهم شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران و سازمان بنادر و دریانوردی و بخش خصوصی داخلی حداقل پنجاه‌ویک درصد(۵۱٪) خواهد بود.
۱۳	ماده ۵۲	احداث و بهره‌برداری از حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری	به‌منظور تقویت اقتصاد حمل‌ونقل ریلی و ترغیب سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در این زمینه و تسریع و تسهیل اجرای طرح‌ها(پروژه‌ها) و افزایش رضایتمندی و اقبال عمومی از خدمات ارائه‌شده در این نوع حمل‌ونقل: الف- سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در احداث و بهره‌برداری از حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری و برون‌شهری مانند سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته تلقی شده و مشمول کلیه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه‌یافته خواهد بود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۴	ماده ۶۵ بند الف	حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات	الف- دولت مکلف است به‌منظور افزایش درون‌زایی اقتصاد با رعایت قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی و قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ و اصلاحات و الحاقات بعدی از تأسیس شرکت‌های دانش‌بنیان در داخل کشور با مشارکت شرکت‌های خارجی صاحب صلاحیت و دارای دانش برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در حوزه‌های انرژی شامل بالادستی و پایین‌دستی نفت و گاز و تبدیل نیروگاهی و اعطای تسهیلات لازم در این زمینه در قالب قوانین بودجه سنواتی حمایت نماید. تبصره- شرکت‌هایی که تحت عنوان انتقال فناوری با طرف ایرانی قرارداد منعقد می‌نمایند باید شرکتی دانش‌بنیان با حداقل پنجاه و یک (۵۱٪) سهم متخصصان و سرمایه‌گذاران ایرانی در داخل کشور برای این منظور به ثبت برسانند تا از طریق رشد فناوری درگذر تغییرات زمان، بومی گردد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱۵	ماده ۷۱	ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی کار جوان	برای ترغیب کارفرمایان و کارآفرینان بخش خصوصی و تعاونی به جذب نیروی‌کار جوان، چنانچه طی اجرای قانون برنامه نسبت به جذب فارغ‌التحصیلان دانشگاهی با مدرک حداقل کارشناسی به صورت کارورزی اقدام نمایند، از پرداخت سهم بیمه کارفرما برای مدت دوسال از تاریخ شروع به کار معاف می‌باشند. تبصره- آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل شیوه معرفی، زمینه‌های کاری اولویت‌دار و نحوه تأمین هزینه به پیشنهاد سازمان، سازمان اداری و استخدامی کشور و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طبق بودجه سنواتی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
۱۶	ماده ۸۳ بند ب	توانمندسازی افراد تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی	ب- کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی موظفند جهت توانمندسازی افراد تحت پوشش خود سالانه یکصدهزار نفر به ترتیب هفتاد درصد (۷۰٪) کمیته امداد امام خمینی(ره) و سی درصد (۳۰٪) سازمان بهزیستی را صاحب شغل نمایند. دولت طبق بودجه سنواتی تسهیلات قرض‌الحسنه لازم را در جهت تحقق این امر در نظر خواهد گرفت.

بخش دوم

قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور

فصل اول

کشاورزی و منابع طبیعی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۱۲ بند ب	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری	ب . اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی موظف است با همکاری اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور، نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در کشور اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکلهای تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آنها، به‌طور مستمر گزارشها و پیشنهادهایی را تهیه کند و به کمیته‌ای متشکل از دونفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه شده، راهکار قانونی لازم را اتخاذ کند. تبصره۱. گزارش‌های موضوع این بند در مورد قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلأ قانونی، اجرای نادرست یا ناقص قوانین و همچنین پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات و ارتقای امنیت اقتصادی، حقوق مالکیت و حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات و اشتغال و چگونگی کاهش قیمت تمام شده کالاها و خدمات در ایران همراه با ارتقای کیفیت و رشد تولید و موارد مربوط به سرمایه‌گذاری و تولید و استفاده بهینه از سرمایه گذاری ها و ظرفیت‌های موجود تهیه می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۱۲ بند ب	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری	تبصـــره۲. کمیته مذکور در این بند یک نســـخه از همه گزارش‌های ارســـالی را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و شورای گفت‌وگو ارسال می‌کند. تبصره۳. مصوبات جلسات مذکور حداکثر ظرف مدت سی روز کاری در دستور کار هیأت وزیران قرار می‌گیرد.
۲	ماده ۱۶	مقررات و وظایف صندوق توسعه ملی	خ . مصارف صندوق: ۱. اعطای تســـهیلات به بخشـــهای خصوصی، تعاونی و بنگاههای اقتصادی متعلق به مؤســـســـات عمومی غیردولتی برای تولید و توسـعه سـرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی ۲. اعطای تســـهیلات صـــادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکتهای خصوصی و تعاونی ایرانی که در مناقصه‌های خارجی برنده می‌شـــوند از طریق منابع خود یا تسهیلات اتحادیه‌ای (سندیکایی) ۳. اعطای تســـهیلات خرید به طرفهای خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور ۴. ســـرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی ۵ . اعطای تســـهیلات به ســـرمایه‌گذاران خارجی با در نظرگرفتن شـــرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی به منظور جلب و حمایت از ســـرمایه‌گذاری در ایران با رعایت اصـــل هشـــتادم(۸۰) قانون اساسی می‌باشد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۱۶	مقررات و وظایف صندوق توسعه ملی	د . سایر مقررات: ۳. پرداخت تسهیلات از محل منابع صندوق بدون تأیید توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اهلیت متقاضی توسط بانک عامل ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی خوا هد بود. ارز یابی گزارش های توجیه فنی، اقتصادی و مالی و احراز کفایت بازدهی طرحهای سرمایه‌گذاری با لحاظ عا مل خطر پذیری، به میزانی که از نرخ سود تسهیلات مورد انتظار اعلام شده توسط هیأت امنا کمتر نباشد به عهده بانک عامل و به مثابه تضمین بانک عامل در بازپرداخت اصل و سود تسهیلات به صندوق است. صندوق، منابع مورد نیاز طرحهای سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی، آب و منابع طبیعی را از طریق بانک عامل یا صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی به‌صورت ارزی و با سود انتظاری کمتر در اختیار سرمایه‌گذاران بخش قرار می‌دهد. ۱۰. صدور هرگونه ضمانتنامه و پرداخت هرگونه تسهیلات از محل منابع صندوق فقط از طریق بانکهای عامل اعم از دولتی یا غیردولتی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی انجام می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۲۰	پرداخت تسهیلات بانکی برای رونق صادرات	ب . کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری مجاز ند از کلیه منابع خود به شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی ایرانی صادرکننده کالاها و خدمات فنی مهندسی تسهیلات ارزی یا معادل ریالی آن به نرخ روز بازار آزاد با نرخ سود مشابه تسهیلات ارزی پرداخت کنند. بازپرداخت این تسهیلات و سود آن به‌صورت ارزی می‌باشد. پ . اولویت در پرداخت تسهیلات تو سط بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری در شرایط مساوی به ترتیب برای سرمایه در گردش مورد نیاز صادرکنندگان، سرمایه در گردش مورد نیاز تولیدکنندگان کالاها یا خدمات صادراتی، سرمایه‌گذاری برای تولید یا تجارت کالاها یا خدمات صادراتی، سرمایه گذاری برای تولید کالاها و یا خدمات دارای بازار و قابل فروش در داخل کشور با سودآوری بیشتر می‌باشد. ت . در اجرای سیاستهای کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر فعال سازی منابع مالی و همچنین اصلاح و تقویت نظام مالی کشور، نظام ارزی کشور، «شناور مدیریت‌شده» است. دامنه نرخ ارز با توجه به حفظ رقابت‌پذیری در تجارت خارجی و با ملاحظه تورم داخلی و جهانی و همچنین شرایط اقتصاد کلان از جمله تعیین حد مطلوبی از ذخایر خارجی، تعیین می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۵	ماده ۶۰	ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی	به‌منظور حمایت از بخش کشاورزی، پایداری تولید، توسعه صادرات و رقابت‌پذیری و کاهش قیمت تمام‌شده و حمایت از بازسازی و نوسازی و ارتقای فناوری و اصلاح ساختار صنایع کشاورزی، دولت موظف است ضمن تهیه طرح مطالعات جامع کاهش ضایعات کشاورزی و نیز طرح آمایش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات کشاورزی با سیاستگذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ نسبت به حمایت هدفمند از ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطبهای تولیدی اقدام کند. تبصره۱. سود حاصل از سهام دولت در صندوق‌های توسعه بخش کشاورزی، در راستای تحقق بند(ج) ماده(۲۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت(۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ برای افزایش سهم سرمایه دولت در صندوق‌های مذکور منظور می‌شود. تبصره۲. دولت مجاز است در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم(۴۴) قانون‌اساسی تا سقف چهل‌ونه‌درصد(۴۹٪) در صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی، مشارکت کند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۶	ماده ۶۱	حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی	به‌منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف براساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار اقدامات زیر انجام می‌شود: ۱. درصورت تأمین منابع در بودجه سالانه ارتقای بهره‌وری (راندمان) آبیاری بخش به حداقل شصت‌درصد (۶۰٪) پس از پنج‌سال از تصویب این قانون از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرحهای تجهیز و نو سازی، توسعه شبکه‌ها، زهکشها و روشهای نوین آبیاری و اجرای عملیات به‌زراعی و به‌نژادی و استمرار آن در سنوات بعدی ۲. تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش دولتی و غیردولتی ۳. ارتقای شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به‌ازای واحد حجم مصرفی

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۶	ماده ۶۱	حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی	۴. گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کود شیمیایی، مواد زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و توسعه کشت زیستی(ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش تولید ۵ . نوسازی ماشین‌آلات کشاورزی و از رده خارج کردن ما شین‌آلات فر سوده ک شاورز ی و تو سعه ما شینی‌کردن (مکانیزا سیون) بر مبنای اقلیم و شرایط و همچنین قابلیت و توانایی کشاورزان هر منطقه و رسیدن به ضریب نفوذ صددرصدی ماشینی‌کردن آن ۶ . ترویج استفاده از کودهای آلی و زیستی(ارگانیک) بذور و نژادهای دامی، طیور و آبزیان اصلاح‌شده در کشور و افزایش میزان مصرف این‌گونه کودها، بذور و نژادهای دامی، طیور و آبز یان در جهت تولید غذای سالم ۷. درصورت تأمین منابع در بودجه سالانه گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید تا رسیدن به سطح پوشش صددرصدی

فصل دوم

صنعت و معدن

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۱۲ بند ب	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری	ب . اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی موظف است با همکاری اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور، نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در کشور اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکل‌های تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آنها، به‌طور مستمر گزارشها و پیشنهادهایی را تهیه کند و به کمیته‌ای متشکل از دونفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه‌شده، راهکار قانونی لازم را اتخاذ کند. تبصره۱. گزارش‌های موضوع این بند در مورد قوانین و مصوبات و بخشنامه‌های مزاحم، خلأ قانونی، اجرای نادرست یا ناقص قوانین و همچنین پیشنهاد اصلاح قوانین و مقررات و ارتقای امنیت اقتصادی، حقوق مالکیت و حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید و صادرات و اشتغال و چگونگی کاهش قیمت تمام‌شده کالاها و خدمات در ایران همراه با ارتقای کیفیت و رشد تولید و موارد مربوط به سرمایه‌گذاری و تولید و استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری‌ها و ظرفیت‌های موجود تهیه می‌شود.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده ۱۲ بند ب	شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و	تبصره۲. کمیته مذکور در این بند یک نسخه از همه گزارش‌های ارسالی را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و شورای گفت‌وگو ارسال می‌کند. تبصره۳. مصوبات جلسات مذکور حداکثر ظرف مدت سی روز کاری در دستور کار هیأت وزیران قرار می‌گیرد.
۲	ماده ۱۶ بندهای خ، د	مقررات و وظایف صندوق توسعه ملی	خ . مصارف صندوق: ۱. اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاههای اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی ۲. اعطای تسهیلات صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکتهای خصوصی و تعاونی ایرانی که در مناقصه‌های خارجی برنده می‌شوند از طریق منابع خود یا تسهیلات اتحادیه‌ای (سندیکایی) ۳. اعطای تسهیلات خرید به طرفهای خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور ۴. سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی ۵ . اعطای تسهیلات به سرمایه‌گذاران خارجی با در نظرگرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی به منظور جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری در ایران با رعایت اصل هشتادم(۸۰) قانون اساسی می‌باشد.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۲۰ بندهای ب، پ، ت	پرداخت تسهیلات بانکی برای رونق صادرات	ب . کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری مجازند از کلیه منابع خود به شرکتهای بخش خصوصی و تعاونی ایرانی صادرکننده کالاها و خدمات فنی مهندسی تسهیلات ارزی یا معادل ریالی آن به نرخ روز بازار آزاد با نرخ سود مشابه تسهیلات ارزی پرداخت کنند. بازپرداخت این تسهیلات و سود آن به‌صورت ارزی می‌باشد. پ . اولویت در پرداخت تسهیلات توسط بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری در شرایط مساوی به ترتیب برای سرمایه در گردش مورد نیاز صادرکنندگان، سرمایه در گردش مورد نیاز تولیدکنندگان کالاها یا خدمات صادراتی، سرمایه‌گذاری برای تولید یا تجارت کالاها یا خدمات صادراتی، سرمایه گذاری برای تولید کالاها و یا خدمات دارای بازار و قابل فروش در داخل کشور با سودآوری بیشتر می‌باشد. ت . در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر فعال‌سازی منابع مالی و همچنین اصلاح و تقویت نظام مالی کشور، نظام ارزی کشور، «شناور مدیریت‌شده» است. دامنه نرخ ارز با توجه به حفظ رقابت‌پذیری در تجارت خارجی و با ملاحظه تورم داخلی و جهانی و همچنین شرایط اقتصاد کلان از جمله تعیین حد مطلوبی از ذخایر خارجی، تعیین می‌شود. به‌منظور استقرار نظام راهبری توسعه سرزمین و نظارت بر اجرای آن «شورای‌عالی آمایش سرزمین» با مسؤولیت رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با وظایف زیر تشکیل می‌شود:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۴	ماده ۳۲ بند پ ردیف ۳	تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی کشور	پ . به‌منظور تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی کشور، اقدامات زیر توسط دولت انجام می‌شود: ۳. معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی، معدنی و خدماتی در مناطق غیربرخوردار از اشتغال را به میزان معافیت های منظورشده در مناطق آزاد تجاری . صنعتی اعمال کند. توسعه واحد و نیز تولید کالای جدید در این واحدها به میزان سهم خود مشمول این حکم می‌باشند.
۵	ماده ۳۹ بند الف	معافیت مالیاتی ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی	الف . وزارت امور اقتصادی و دارایی (سازمان امور مالیاتی کشور) برای ورود ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید که توسط واحدهای تولیدی صنعتی و معدنی مجاز، با تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت با رعایت مقررات قانونی ذی‌ربط بدون دریافت مالیات و عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ و با اخذ تضمین لازم، اجازه ترخیص از گمرکات کشور را صادر می‌کند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۶	ماده ۵۴	کمکهای لازم را به شهرکها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی	در راستای حمایت از استقرار صنایع در شهرکها و نواحی صنعتی و رقابت‌پذیری تولیدات صنعتی و معدنی به دولت اجازه داده می شود در قالب بودجه‌های سنواتی کمکهای لازم را به شهرکها و نواحی صنعتی دولتی و غیردولتی به‌ویژه در امور تأمین راه، آب، برق، گاز و تلفن تا ورودی واحدهای مستقر در این شهرکها انجام دهد. دستورالعمل این ماده با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت به تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور می‌رسد.
۷	ماده ۶۰	ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی	به‌منظور حمایت از بخش کشاورزی، پایداری تولید، توسعه صادرات و رقابت‌پذیری و کاهش قیمت تمام‌شده و حمایت از بازسازی و نوسازی و ارتقای فناوری و اصلاح ساختار صنایع کشاورزی، دولت موظف است ضمن تهیه طرح مطالعات جامع کاهش ضایعات کشاورزی و نیز طرح آمایش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات کشاورزی با سیاستگذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ نسبت به حمایت هدفمند از ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطبهای تولیدی اقدام کند.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۷	ماده ۶۰	ساماندهی و استقرار صنایع پیشین و پسین به‌ویژه گسترش صنایع تبدیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی	تبصره۱. سود حاصل از سهام دولت در صـــندوق های توســـعه بخش کشاورزی، در راستای تحقق بند(ج) ماده(۲۸) قانون تنظیم بخشـــی از مقررات مـالی دولـت(۲) مصـــوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ برای افزایش ســـهم سرمایه دولت در صندوق‌های مذکور منظور می‌شود. تبصره۲. دولت مجاز است در چهارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم(۴۴) قانون‌اساسی تا سقف چهل‌ونه‌درصد(۴۹٪) در صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی، مشارکت کند.

فصل سوم

آب و فاضلاب

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۱	ماده۱۶ بند د ردیف ۳	پرداخت تسهیلات از محل منابع صندوق ملی به بخش آب	د . سایر مقررات: ۳. پرداخت تسهیلات از محل منابع صندوق بدون تأیید توجیه فنی، اقتصادی، مالی و اهلیت متقاضی توسط بانک عامل ممنوع است و در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی خواهد بود. ارزیابی گزارش‌های توجیه فنی، اقتصادی و مالی و احراز کفایت بازدهی طرح‌های سرمایه‌گذاری با لحاظ عامل خطرپذیری، به میزانی که از نرخ سود تسهیلات مورد انتظار اعلام شده توسط هیأت امنا کمتر نباشد به عهده بانک عامل و به مثابه تضمین بانک عامل در بازپرداخت اصل و سود تسهیلات به صندوق است. صندوق، منابع مورد نیاز طرح‌های سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی، آب و منابع طبیعی را از طریق بانک عامل یا صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی به‌صورت ارزی و با سود انتظاری کمتر در اختیار سرمایه‌گذاران بخش قرار می‌دهد.
۲	ماده ۲۷ بند الف و ب	مدیریت جامع و توسعه پایدار منابع آب	ماده۲۷. به منظور مدیریت جامع (به‌هم‌پیوسته) و توسعه پایدار منابع آب در کشور، وزارت نیرو مکلف است: الف . تشکیلات ستاد آب کشور را بر مبنای حوضه‌های آبریز اصلی تجدید سازمان نماید.

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۲	ماده ۲۷ بند الف و ب	مدیریت جامع و توسعه پایدار منابع آب	تبصره۱. شرکتهای آب منطقه‌ای استانی با هدف حفاظت و بهره‌برداری منابع آب کماکان به‌قوت خود باقی می‌مانند. تبصره۲. آیین‌نامه اجرائی این بند ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ این قانون، به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و سازمان حفاظت محیط زیست تهیه می‌شود و پس از تأیید سازمان برنامه و بودجه کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. ب . درآمد ناشی از فروش حقآبه حقآبه‌داران متعلق به حقآبه‌داران است و پس از کسر هزینه‌ها و براساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد وزارت نیرو به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، بین آنها توزیع می‌شود.
۳	ماده ۶۱	حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی	به‌منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف براساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان، فراهم نمودن زیرساخت های امنیت غذایی و ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات تو سعه پایدار اقدامات زیر انجام می‌شود:

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۶۱	حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی	۱. درصورت تأمین منابع در بودجه سالانه ارتقای بهره‌وری (راندمان) آبیاری بخش به حداقل شصت‌درصد (۶۰٪) پس از پنج‌سال از تصویب این قانون از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرحهای تجهیز و نوسازی، توسعه شبکه‌ها، زهکشها و روشهای نوین آبیاری و اجرای عملیات به‌زراعی و به‌نژادی و استمرار آن در سنوات بعدی ۲. تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به‌صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش دولتی و غیردولتی ۳. ارتقای شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به‌ازای واحد حجم مصرفی ۴. گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کود شیمیایی، مواد زیست‌شناختی(بیولوژیکی) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست شناختی (بیولوژیکی) و توسعه کشت زیستی(ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش تولید

ردیف	مواد، بندها و تبصره‌های قانون	موضوع	متن قانون
۳	ماده ۶۱	حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی	۵ . نوسازی ماشین‌آلات کشاورزی و از رده خارج کردن ماشین‌آلات فرسوده کشاورز ی و توسعه ماشینی‌کردن (مکانیزا سیون) بر مبنای اقلیم و شرایط و همچنین قابلیت و توانایی کشاورزان هر منطقه و رسیدن به ضریب نفوذ صددرصدی ماشینی‌کردن آن ۶ . ترویج استفاده از کودهای آلی و زیستی(ارگانیک) بذور و نژادهای دامی، طیور و آبزیان ا صلاح شده در ک شور و افزایش میزان مصرف این‌گونه کودها، بذور و نژادهای دامی، طیور و آبزیان در جهت تولید غذای سالم ۷. درصورت تأمین منابع در بودجه سالانه گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید تا رسیدن به سطح پوشش صددرصدی

جداول پیوست

فصل کشاورزی و منابع طبیعی

جدول شماره ۱– اهداف کمی راهبرد ارتقای بهره‌وری آب و خاک کشاورزی صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی و اعمال مدیریت تقاضا

هدف کمی		وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	سال های برنامه ششم				
عنوان	واحد		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
توسعه سامانه های نوین آبیاری و احداث شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی	هزار هکتار	۲۶۰۰ تجمعی	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰
ایجاد و ساماندهی تشکل های آب ران	تعداد تشکل	–	۱۸۰	۲۲۰	۲۸۰	۳۲۵	۳۷۵
اصلاح و بهبود خاک کشاورزی	هزار هکتار	۳۲۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰

جدول شماره ۲– اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی (بخش زراعت)

هدف کمی		وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	سال های برنامه ششم				
عنوان	واحد		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
گندم	هزارتن	۱۰۵۷۸	۱۱۸۰۰	۱۲۶۰۰	۱۳۴۰۰	۱۴۰۰۰	۱۴۵۰۰
جو	هزارتن	۲۹۵۵	۲۸۹۰	۳۱۰۰	۳۲۵۴	۳۴۱۲	۳۵۸۸
هلتوک	هزارتن	۲۳۴۷	۲۹۴۹	۲۹۸۴	۳۰۳۶	۳۰۰۲	۳۱۵۰
ذرت دانه‌ای	هزارتن	۱۶۵۹	۲۱۰۰	۲۲۰۰	۲۳۰۰	۲۴۰۰	۳۰۰۰
ذرت علوفه‌ای	هزارتن	۹۸۰۳	۱۰۲۹۸	۱۰۵۱۲	۱۰۷۲۶	۱۰۹۴۰	۱۱۱۵۴
چغندر قند	هزارتن	۴۷۳۱	۵۵۰۸	۵۸۷۶	۶۲۸۰	۶۷۲۲	۱۰۲۰۰
حبوبات	هزارتن	۵۱۶	۷۰۰	۷۱۶	۷۳۱	۷۴۷	۷۶۳
وش	هزارتن	۱۸۴	۲۵۰	۲۶۸	۲۹۱	۳۰۹	۳۲۷
کلزا	هزارتن	۱۴۶	۲۲۸	۳۷۱	۵۳۳	۶۹۸	۹۳۴
سویا	هزارتن	۱۴۲	۱۷۶	۲۰۳	۲۵۵	۲۹۸	۳۳۱
سایر دانه‌های روغنی	هزارتن	۵۵	۹۳	۱۱۶	۱۴۰	۱۶۴	۱۸۹
نیشکر	هزارتن	۶۵۸۸	۶۷۳۲	۶۸۲۰	۷۰۲۰	۷۱۸۹	۷۵۰۰
سیب زمینی	هزارتن	۴۹۸۸	۵۲۷۲	۵۳۵۱	۵۴۳۲	۵۵۱۳	۵۵۹۶
محصولات علوفه ای	هزارتن	۸۶۳۱	۱۰۰۲۰	۱۰۵۴۰	۱۱۰۹۴	۱۱۶۹۲	۱۳۲۷۵

جدول شماره ۳– اهداف کمی راهبرد امنیت غذایی، سلامت و غنی‌سازی محصولات کشاورزی (باغبانی، دام، طیور و آبزیان)

هدف کمی			وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	سال های برنامه ششم				
	عنوان	واحد		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
	افزایش تولید گوشت طیور	هزارتن	۲۱۷۹	۲۲۵۴	۲۳۳۳	۲۴۱۴	۲۴۹۷
	افزایش تولید گوشت	هزارتن	۸۱۹	۸۲۸	۸۵۹	۸۸۰	۸۹۹
	افزایش تولید تخم مرغ (تجاری و بومی)	هزارتن	۹۵۱	۹۸۷	۱۰۳۴	۱۰۶۳	۱۱۰۳
	افزایش تولید شیر	میلیون تن	۹۶۵۲	۱۰۱۸۳	۱۰۷۳۳	۱۱۳۰۲	۱۱۸۹۰
	تولید محصولات باغبانی	میلیون تن	۱/۱۷	۶/۱۸	۸/۱۹	۸/۲۰	۹/۲۱
	احداث گلخانه های جدید	هکتار	۲۰۰۰	۲۷۴۰	۳۲۶۰	۴۱۶۰	۴۶۰۰
صید و صیادی	صید در آب های شمال	تن	۴۰۰۳۸	۴۰۵۳۶	۴۱۰۳۴	۴۱۵۳۲	۴۲۰۰۰
صید و صیادی	صید در آب های جنوب	تن	۵۴۰۰۰۰	۵۵۷۸۰۰	۵۹۰۹۰۰	۶۱۹۲۰۰	۶۵۸۰۰۰
آبزی پروری	آبزی پروری با تاکید بر پرورش ماهی در قفس در آب های آزاد	تن	۴۷۱۲۵۰	۵۳۴۲۰۰	۶۱۸۸۳۰	۷۱۲۲۷۰	۸۱۱۰۰۰
آبزی پروری	رهاسازی بچه ماهی و میگو جهت بازسازی ذخایر	میلیون قطعه	۳۴۵	۳۸۰	۴۳۰	۴۷۵	۵۰۰

جدول شماره ۴– اهداف کمی راهبرد حفاظت و صیانت از منابع طبیعی کشور و توسعه آن در چهارچوب اصولی توسعه پایدار

هدف کمی		وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	سال های برنامه ششم				
عنوان	واحد		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
احیای رویش گاه های مرتعی و توسعه گیاهان دارویی	هزار هکتار	۸۲۶	۱۱۰۰	۱۴۰۰	۲۰۰۰	۲۳۰۰	۲۸۰۰
جنگلکاری و احیای جنگل ها	هزار هکتار	۳۵۹ (تجمعی)	۱۲۰	۱۴۸	۱۶۵	۱۸۲	۲۰۰
توسعه زراعت چوب	هزار هکتار	۸۱ (تجمعی)	۱۰	۱۲	۱۵	۱۸	۲۰
حدنگاری(کاداستر) منابع طبیعی	هزار هکتار	۳۰۰۰	۲۰۰۰۰	۲۵۰۰۰	۲۷۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰
اجرای عملیات آبخیزداری	هزار هکتار	۹۵۰۵ (تجمعی)	۱۳۲۰	۱۷۸۰	۲۰۸۰	۳۶۰	۳۴۶۰
تثبیت شن های روان و مهار کانون های بحرانی فرسایش بادی	هزار هکتار	۲۷۱ (تجمعی)	۱۶۰	۱۸۵	۲۲۰	۲۶۵	۳۱۰

جدول شماره ۵– اهداف کمی راهبرد توسعه صنایع کشاورزی و زنجیره‌های عرضه

هدف کمی		وضعیت در پایان سال ۱۳۹۳	سال های برنامه ششم				
عنوان	واحد		سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم
حمایت از توسعه ظرفیت صنایع تبدیلی بخش کشاورزی (افزایش ظرفیت جذب مواد خام)	میلیون تن	۳۵۰۰۰ (تجمعی)	۱۹۷۲	۲۱۸۴	۲۳۹۶	۲۶۱۲	۲۸۳۶
حمایت از بازسازی ونوسازی واحدهای تبدیلی و تکمیلی	واحد	۱۰۰۱ (تجمعی)	۱۵۴	۱۷۰	۱۹۴	۲۱۷	۲۵۰